

Home Office - **Y Swyddfa Gartref**

Canllawiau Drafft ar y Cynllun Cofrestru Dylanwad Tramor (FIRS)

Cynnwys

Cyflwyniad i'r Cynllun	2
Yr Haen Dylanwad Gwleidyddol.....	4
Yr Haen Uwch	22
Hysbysiadau Gwybodaeth.....	32
Esemptiadau	34
Y Gofrestr Gyhoeddus.....	41

Cyflwyniad i'r cynllun

1. Mae'r Cynllun Cofrestru Dylanwad Tramor (FIRS) yn gynllun dwy haen sy'n galluogi tryloywder dylanwad tramor yng ngwleidyddiaeth y DU ac yn rhoi mwy o sicrwydd ynghylch gweithgareddau pwerau tramor neu endidau penodol a allai achosi risg i ddiogelwch a buddiannau'r DU. Mae wedi'i gynnwys yn Rhan 4 o Ddeddf Diogelwch Gwladol 2023.

Gofynion y cynllun

2. Mae FIRS yn ei gwneud yn ofynnol i unigolion neu endidau sydd wedi ffurfio mathau penodol o drefniadau gyda phwerau tramor, neu sy'n cyflawni mathau penodol o weithgareddau ar gyfer, neu o dan gyfarwyddyd, endidau penodedig penodol, gofrestru gwybodaeth benodol ar borth ar-lein. Ni fydd angen ffi i gofrestru.
3. Mae dwy haen FIRS yn gosod dau ofyniad gwahanol:
  - Mae'r **haen dylanwad gwleidyddol** yn ei gwneud yn ofynnol i unigolion neu endidau gofrestru lle cânt eu cyfarwyddo gan bŵer tramor i gyflawni, neu drefnu i eraill gyflawni, gweithgareddau dylanwad gwleidyddol yn y DU.
  - Mae'r **haen uwch** yn ei gwneud yn ofynnol i gofrestru ystod ehangach o weithgarwch lle mae person yn gweithredu ar gyfarwyddyd pwerau tramor neu endidau penodedig a aseswyd fel rhai a allai beri risg i ddiogelwch neu fuddiannau'r DU. Mae hefyd yn ei gwneud yn ofynnol i endidau penodedig gofrestru gweithgareddau y maent yn eu cyflawni eu hunain yn y DU. Er mwyn dod o fewn cwmpas yr haen uwch, rhaid nodi pŵer neu endid tramor mewn rheoliadau.
4. Bydd gwybodaeth benodol a gofrestrir ar gael ar gofrestr gyhoeddus.

Esemptiadau

5. Mae nifer o Esemptiadau rhag cofrestru. Mae gan yr Ysgrifennydd Gwladol hefyd bŵer i greu Esemptiadau ychwanegol drwy reoliadau.
6. Mae unrhyw drefniant gyda Gweriniaeth Iwerddon wedi'i eithrio rhag cofrestru.
7. Mae pwerau tramor, aelodau diplomyddol o'r teulu, cyfreithwyr sy'n cyflawni gweithgareddau cyfreithiol, cyhoeddwyr newyddion, a'r rhai sy'n gweithredu yn unol â threfniant y mae'r DU yn barti iddo, wedi'u hesemptio rhag cofrestru o dan yr haen dylanwad gwleidyddol.
8. Mae pwerau tramor, aelodau diplomyddol o'r teulu, y rhai sy'n darparu gwasanaethau hanfodol i genhadaeth ddiplomyddol neu gonsyliaeth, cyfreithwyr sy'n cyflawni gweithgareddau cyfreithiol a'r rhai sy'n gweithredu yn unol â threfniant y mae'r DU yn barti iddo, wedi'u hesemptio rhag cofrestru o dan yr haen uwch.

Gorfodi

9. Mae'r uned rheoli cynllun FIRS o fewn y Swyddfa Gartref yn gyfrifol am weinyddu'r cynllun. Mae hyn yn cynnwys y pŵer i gyhoeddi hysbysiadau gwybodaeth i gofrestreion neu i unigolion neu endidau y credir eu bod yn barti i drefniant cofrestradwy, neu'n gweithredu yn unol ag ef.

Troseddau

10. Mae'r cynllun yn cynnwys nifer o droseddau, gan gynnwys ar gyfer y rhai sy'n methu â chydymffurfio â gofynion cofrestru, neu'n methu ag ymateb i hysbysiadau gwybodaeth. Lle nad yw'r gofynion cofrestru wedi'u bodloni, mae troseddau hefyd i'r rhai sy'n cyflawni gweithgareddau yn unol â threfniant perthnasol. Lle credir bod trosedd wedi digwydd, bydd y wybodaeth berthnasol yn cael ei throsglwyddo i orfodi'r gyfraith.

Canllawiau sector-benodol

11. [Bydd paneli ymgynghori, sy'n cynnwys cynrychiolwyr o wahanol sectorau gan gynnwys y sector ymchwil, y byd academiaidd, ac addysg uwch, yn cefnogi datblygiad canllawiau sy'n benodol i'r sector. Bydd hwn yn cyd-fynd â'r canllawiau cyffredinol hyn, ac yn cael eu cyhoeddi cyn i'r cynllun fynd yn fyw.]

Yr Haen Dylanwad Gwleidyddol

Cyflwyniad

12. Nod yr haen dylanwad gwleidyddol yw cynyddu tryloywder dylanwad grym tramor ym materion gwleidyddol y DU. Mae'r haen hon yn galw am gofrestru trefniadau i gyflawni gweithgareddau dylanwad gwleidyddol yn y DU ar gyfarwyddyd grym tramor. Mae'n berthnasol i drefniadau gyda'r holl bwerau tramor ac eithrio Gweriniaeth Iwerddon.
13. Mae'r wybodaeth a ddarperir ar adeg cofrestru yn bwysig er mwyn darparu darlun clir o ddylanwad gwleidyddol a gyfarwyddir gan bŵer tramor i Lywodraeth y DU a'r cyhoedd.
14. Mae'r DU yn parhau i groesawu ymgysylltiad agored a thryloyw gan bwerau tramor. Nid yw cofrestru trefniant o reidrwydd yn golygu ei fod yn anghyfreithlon na bod y gweithgareddau dylanwad gwleidyddol sy'n digwydd fel rhan ohono yn annymunol.

Gofynion

15. Mae'n ofynnol i chi gofrestru pan fodlonir pob un o'r pedwar amod isod.

Amodau ar gyfer cofrestru

Amod 1: Rydych yn gwneud trefniant (boed yn ffurfiol neu'n anffurfiol) gyda [“phŵer tramor”](#)

Amod 2: Mae'r trefniant yn ymwneud â [“chyfarwyddyd”](#) gan y grym tramor.

Amod 3: Y cyfarwyddyd yw cynnal [“gweithgareddau dylanwad gwleidyddol”](#) yn y DU (boed ar eich pen eich hun, neu gyda neu drwy rywun arall)

Amod 4: Nid oes unrhyw [esemptiadau](#) i'r trefniant neu'r gweithgareddau.

16. Rhaid cofrestru 'trefniadau dylanwad tramor' o fewn 28 diwrnod, gan ddechrau ar y diwrnod y gwneir y trefniant. Er enghraifft, os caiff trefniant ei ffurfio ar 1 Ionawr, rhaid i chi gofrestru erbyn 28 Ionawr.
17. Lle mae trefniant eisoes yn bodoli ar y dyddiad y daw'r darpariaethau i rym, bydd gennych dri mis i gofrestru yn hytrach na 28 diwrnod. Nid oes unrhyw ofyniad i gofrestru trefniadau blaenorol sydd wedi dod i ben ar y diwrnod y daw'r darpariaethau i rym.
18. O dan y cynllun, y trefniant sy'n rhaid ei gofrestru ac nid pob gweithgaredd unigol a gyflawnir. Fodd bynnag, mae'n ofynnol i chi ddiweddarau'r wybodaeth a gofrestrwyd pan fydd [“newid sylweddol”](#) i'r trefniant ac i gydymffurfio ag unrhyw [hysbysiadau gwybodaeth](#).

Amod 1 - Diffiniad o "bŵer tramor"

19. Diffinnir grym tramor yn Neddf Diogelwch Gwladol 2023 (adran 32) fel unrhyw un o'r canlynol:
- sofran neu bennaeth arall Gwladwriaeth dramor,
  - llywodraeth dramor, neu ran o lywodraeth dramor (er enghraifft, gweinyddaeth neu adran o lywodraeth dramor);
  - asiantaeth neu awdurdod llywodraeth dramor, neu ran o lywodraeth dramor,
  - awdurdod sy'n gyfrifol am weinyddu materion ardal o fewn gwlad neu diriogaeth dramor (er enghraifft, awdurdod llywodraeth leol mewn gwlad dramor);
  - plaid wleidyddol sy'n blaid wleidyddol lywodraethol llywodraeth dramor.
20. Os caiff trefniant ei ffurfio gyda gweithiwr neu aelod o un o'r uchod (wrth weithredu yn rhinwedd y swydd hon), caiff ei drin fel trefniant â phŵer tramor.
21. Nid yw pleidiau gwleidyddol tramor nad ydynt yn blaid lywodraethu gwlad dramor yn bwerau tramor.

Amod 2 - Diffiniad o "gyfeiriad"

22. Nid yw "Cyfarwyddyd" wedi'i ddiffinio yn Neddf Diogelwch Gwladol 2023 ond fe'i hystyrir yn orchymyn neu'n gyfarwyddyd i weithredu. Mae'n awgrymu rhywfaint o reolaeth neu ddisgwyliad.
23. Gallai cais gan bŵer tramor hefyd gael ei ystyried yn gyfarwyddyd os yw unrhyw un o'r canlynol yn berthnasol:
- mae gan y grym tramor bŵer neu awdurdod drosoch;
  - mae elfen o reolaeth neu ddisgwyliad i'r cais;
  - mae budd i'w gynnig o ganlyniad i chi gydymffurfio â'r cais; neu
  - mae gorfodaeth neu fygythiad ochr yn ochr â'r cais.
24. Gall y canlynol fod yn enghreifftiau o "gyfarwyddyd" gan bŵer tramor:
- Contract wedi'i lofnodi gyda phŵer tramor i gyflawni gweithgareddau yn y DU;
  - Cais gan bŵer tramor, lle cynigir budd i chi (er enghraifft, taliad, iawndal, cyflogaeth neu driniaeth ffafriol yn y dyfodol) o ganlyniad i'r gweithgareddau a gyflawnir yn y DU;
  - Gorfodaeth neu bwysau eraill gan bŵer tramor i gyflawni gweithgareddau yn y DU (er enghraifft, lle gallai fod canlyniadau negyddol am beidio â chyflawni'r gweithgaredd);
  - Cais gan bŵer tramor i ddarparu gyflogai, lle mae'n cael ei awgrymu y bydd cyflogaeth yn y dyfodol os bydd yn cydymffurfio, neu ddirymu cynnig swydd os yw'n methu â chydymffurfio.
25. Nid oes angen darparu budd o reidrwydd er mwyn i orchymyn neu gyfarwyddiad fod yn "gyfarwyddyd".

26. Nid ydym yn ystyried bod cyllid o bŵer tramor, ynndo'i hun, yn golygu cyfarwyddyd. Er enghraifft, ni fydd yn ofynnol i sefydliadau diwylliannol, gwleidyddol, iaith neu economaidd gofrestru dim ond oherwydd eu bod yn derbyn cyllid gan bŵer tramor. Byddai'n cael ei ystyried yn "gyfarwyddyd" dim ond pe bai amodau ynghlwm wrth y cyllid i'w ddefnyddio mewn ffordd benodol; neu fe'i darparwyd er mwyn hybu disgwyliad y caiff ei ddefnyddio mewn ffordd benodol.
27. Nid yw perchnogaeth, neu ran-berchnogaeth gan bŵer tramor, o reidrwydd yn golygu bod gweithgareddau mentrau o'r fath yn cael eu cyfarwyddo gan bŵer tramor. Ni fyddai angen i fentrau sy'n eiddo i'r wladwriaeth gofrestru oni bai eu bod yn cael eu cyfarwyddo i gynnal neu drefnu gweithgarwch dylanwad gwleidyddol gan bŵer tramor yn y DU.
28. Mae'r Llywodraeth yn ymwybodol bod gwahanol gronfeydd cyfoeth sofran wedi'u strwythuro mewn ffyrdd gwahanol a allai ddod â hwy i mewn i gwmpas y cynllun. Nid y bwriad yw gosod beichiau gormodol ar gronfeydd cyfoeth sofran sy'n ymgysylltu'n rheolaidd â'r Llywodraeth fel rhan o'u gweithgareddau buddsoddi o ddydd i ddydd. Byddwn yn parhau i adolygu'r cynllun yn barhaus er mwyn sicrhau bod cyn lleied â phosibl o effaith ar fewnfuddsoddiad posibl i'r DU.
29. Ni fydd cyfathrebiadau neu gyswllt rhwng pleidiau gwleidyddol y DU a phleidiau gwleidyddol gwledydd eraill (hyd yn oed pan fo plaid o'r fath yn bŵer tramor) yn gyfystyr â "chyfarwyddyd", os nad oes gorchymyn, cyfarwyddiad neu gais perthnasol i weithredu (gweler paragraff 23). Er enghraifft, ni fydd hyfforddiant ar y cyd sy'n cynnwys chwaer bleidiau gwleidyddol o fewn cwmpas gofynion cofrestru.

Amod 3 - Diffiniad o “weithgareddau dylanwad gwleidyddol”

30. Ystyrir bod gweithgaredd yn “weithgaredd dylanwad gwleidyddol” (adran 70 o Ddeddf Diogelwch Gwladol 2023) os yw'n bodloni'r ddau faen prawf isod.

Meini prawf ar gyfer gweithgaredd dylanwad gwleidyddol

Maen Prawf 1: Mae'r gweithgaredd yn un o'r canlynol:

- Cyfathrebiad (er enghraifft, e-bost, llythyr neu gyfarfod) i [uwch swyddog cyhoeddus neu wleidydd](#);
- Cyfathrebiad cyhoeddus (er enghraifft, cyhoeddi neu gynhyrchu erthygl) ac eithrio lle mae'n rhesymol glir ei fod wedi'i wneud ar gyfarwyddyd grym tramor (er enghraifft, os yw erthygl wedi'i labelu mewn ffordd sy'n gwneud y ffaith hon yn glir, neu os bydd yr ysgrifenydd yn crybwyll y ffaith hon yn yr erthygl ei hun);
- Darparu arian, nwyddau neu wasanaethau i unigolyn neu endid yn y DU (er enghraifft, darparu gwasanaethau ymgynghori i fusnes yn y DU).

Maen Prawf 2: Diben, neu un o ddibenion, y gweithgaredd yw dylanwadu ar un o'r canlynol:

- Etholiad neu refferendwm yn y DU;
- Penderfyniad gan Weinidog neu adran o'r Llywodraeth (gan gynnwys Gweinidog neu adran o Lywodraeth Cymru, yr Alban neu Ogledd Iwerddon);
- Gweithrediadau plaid wleidyddol sydd wedi'i chofrestru yn y DU (megis ymrwymadau eu maniffesto);
- Aelod o Dŷ'r Cyffredin, Tŷ'r Arglwyddi, Cynulliad Gogledd Iwerddon, Senedd yr Alban neu Senedd Cymru (wrth weithredu yn rhinwedd ei swydd fel y cyfryw).

31. Mae'r canlynol yn enghreifftiau o weithgareddau dylanwad gwleidyddol:

- Llythyr at Weinidog yn eu hannog i osod rheoliadau llymach ar ddiwydiant penodol;
- Cyfarfod ag Aelod Seneddol sy'n ceisio eu perswadio i bleidleisio yn erbyn y Llywodraeth yn y Senedd;
- E-bost at un o Weinidogion yr Alban gyda'r bwriad o'u perswadio i gynyddu addysgu celf a cherddoriaeth yn ysgolion cynradd yr Alban;
- Llythyr at Bennaeth plaid wleidyddol yn eu hannog i beidio ag ymrwymo i bolisi penodol;
- Erthygl papur newydd yn gwneud argymhellion polisi ar gyfer Llywodraeth y DU, lle nad yw'n rhesymol glir ei fod wedi'i ysgrifennu neu ei gyhoeddi ar gyfarwyddyd grym tramor;
- Cynnal cinio ar gyfer uwch lunwyr polisi Llywodraeth y DU, lle bwriedir dylanwadu ar benderfyniad y Llywodraeth.

32. Mae'r canlynol yn enghreifftiau o weithgareddau nad ydynt yn cael eu hystyried yn weithgareddau dylanwad gwleidyddol:
- E-bost i flwch post "ymholiadau cyffredinol" adran o'r llywodraeth yn amlinellu'r achos pam y dylid ystyried cais yn ffafriol (ni fyddai hyn yn bodloni maen prawf 1, gan nad yw'r cyfathrebiad yn cael ei wneud i uwch swyddog cyhoeddus neu wleidydd);
  - Erthygl a gyhoeddir sy'n ceisio dylanwadu ar benderfyniad llywodraeth y DU, lle mae wedi'i labelu'n glir ei bod wedi'i hysgrifennu neu ei chyhoeddi ar gyfarwyddyd llywodraeth dramor (ni fyddai hyn yn bodloni maen prawf 1 gan ei bod yn rhesymol glir ei bod wedi'i gwneud ar gyfarwyddyd grym tramor);
  - Cyfarfod gyda maer neu gynghorydd etholedig, gyda'r bwriad o ddylanwadu ar benderfyniad llywodraeth leol (byddai hyn ond o fewn cwmpas y cynllun pe bai hefyd yn fwriad i ddylanwadu ar benderfyniad llywodraeth genedlaethol) (ni fyddai hyn yn bodloni maen prawf 2);
  - E-bost at Brif Gwnstabl heddlu sy'n cynnig gwasanaethau fel cyflenwr offer diogelwch newydd ar gyfer eu gorsafoedd heddlu (ni fyddai hyn yn bodloni maen prawf 2);
  - Erthygl a gyhoeddir yn annog twristiaid o Brydain i ymweld â gwlad dramor (ni fyddai hyn yn bodloni maen prawf 2);
  - Derbyniad gyda'r nos gyda'r bwriad o annog gwladolion y DU i fuddsoddi mewn gwlad dramor (ni fyddai hyn yn bodloni maen prawf 2).
33. Dim ond pan gyflawnir gweithgaredd yn y DU y mae angen cofrestru. Pan fydd gweithgaredd yn cychwyn dramor, ond yn cael effaith yn y DU, gall hyn fod o fewn cwmpas y gofynion cofrestru. Er enghraifft:
- E-bost a anfonwyd o dramor yn ceisio dylanwadu ar un o Weinidogion Llywodraeth y DU;
  - Taliad sy'n cael ei drosglwyddo o dramor i berson yn y DU er mwyn dylanwadu ar fater gwleidyddol;
  - Erthygl, a ysgrifennir gan unigolyn dramor i bapur newydd yn y DU i'w chyhoeddi, yn ceisio dylanwadu ar y cyhoedd am etholiad y DU lle nad yw'n glir bod yr erthygl wedi'i hysgrifennu ar gyfarwyddyd grym tramor;
  - Cyfarfod a gynhelir trwy feddalwedd fideo-gynadledda lle mae unigolion dramor yn ceisio dylanwadu ar uwch weision sifil yn y DU ynghylch penderfyniad y llywodraeth.
34. Fodd bynnag, pan fo gweithgaredd yn digwydd dramor yn gyfan gwbl (er enghraifft, cyfarfod â Gweinidog y DU yn ystod ymweliad dramor), nid yw hyn o fewn cwmpas y gofynion cofrestru.

[Rhestr o swyddogion cyhoeddus a gwleidyddion](#)

35. Mae Atodlen 14 o Ddeddf Diogelwch Gwladol 2023 yn rhestru'r unigolion y gellir ystyried cyfathrebiadau iddynt yn weithgareddau dylanwad gwleidyddol. Nhw yw:

Gweinidogion

- Gweinidog y Goron.

- Gweinidog o Ogledd Iwerddon.
- Gweinidog Albanaidd.
- Gweinidog Cymreig.

AS'au ac ati

- Aelod o'r naill Dŷ Seneddol neu'r llall.
- Aelod o Gynulliad Gogledd Iwerddon.
- Aelod o Senedd yr Alban.
- Aelod o Senedd Cymru.
- Cyflogai neu aelod arall o staff person o unrhyw un o'r unigolion uchod.

Llywodraeth leol

- Maer of Llundain.
- Maer ar gyfer ardal awdurdod cyfun.

Pleidiau gwleidyddol

- Swyddog, ymddiriedolwr neu asiant plaid wleidyddol gofrestredig yn y DU.
- Aelod o blaid wleidyddol o'r fath sy'n arfer swyddogaethau gweithredol ar ran y blaid.

Ymgeiswyr etholiad

- Ymgeisydd mewn etholiad ar gyfer swydd etholiadol berthnasol.
- Ymgeisydd mewn etholiad ar gyfer swydd etholiadol Albanaidd berthnasol.

Gweision sifil

- Aelod o'r Uwch Wasanaeth Sifil (er enghraifft, Ysgrifennydd Parhaol, Cyfarwyddwr Cyffredinol neu Ddirprwy Gyfarwyddwr adran o lywodraeth y DU)
- Aelod o Uwch Wasanaeth Sifil Gogledd Iwerddon;
- Aelod o Strwythur Uwch Reolwyr Gwasanaeth Diplomyddol Ei Fawrhydi.
- Cynghorydd arbennig o fewn Gwasanaeth Sifil y DU.
- Cynghorydd arbennig o fewn Gwasanaeth Sifil Gogledd Iwerddon.

Personél milwrol

- Swyddog y lluoedd arfog sydd o reng commodor, brigadydd neu gomodor awyr neu uwch.

Yr Heddlu

- Prif gwnstabl neu ddirprwy brif gwnstabl yr heddlu.
- Comisiynydd yr heddlu a throseddu.
- Comisiynydd, Dirprwy Gomisiynydd, Comisiynydd Cynorthwyol neu Ddirprwy Gomisiwn Cynorthwyol Heddlu'r Metropolis.
- Comisiynydd neu Gomisiynydd Cynorthwyol yr Heddlu ar gyfer Dinas Llundain.
- Prif gwnstabl neu ddirprwy brif gwnstabl Gwasanaeth Heddlu Gogledd Iwerddon.
- Prif gwnstabl neu ddirprwy brif gwnstabl Gwasanaeth Heddlu'r Alban.

- Prif gwnstabl neu ddirprwy brif gwnstabl Heddlu'r Weinyddiaeth Amddiffyn.
- Prif gwnstabl neu ddirprwy brif gwnstabl Heddlu Trafnidiaeth Prydeinig.
- Prif gwnstabl neu ddirprwy brif gwnstabl y Gwnstabiliaeth Niwclear Sifil.
- Cyfarwyddwr Cyffredinol, Cyfarwyddwr neu Ddirprwy Gyfarwyddwr yr Asiantaeth Troseddu Cenedlaethol.

Amod 4 - Esemptiadau o'r haen dylanwad gwleidyddol

36. Mae nifer o esemptiadau i'r gofynion i gofrestru gweithgareddau dylanwad gwleidyddol. Nid yw'n ofynnol i'r canlynol gofrestru o dan y cynllun:
- Unrhyw un sy'n gweithredu fel rhan o drefniant y mae'r DU yn barti iddo (er enghraifft, contractwyr llywodraeth y DU sydd hefyd mewn trefniant â phŵer tramor);
  - Unigolion sy'n gweithredu dros bŵer tramor yn rhinwedd eu swydd fel cyflogaion, er enghraifft diplomyddion tramor sydd wedi'u lleoli yn y DU;
  - Aelodau o deulu staff diplomyddol a chonsylaidd (gan gynnwys pobl ddibriad), lle maent yn cefnogi gweithgareddau diplomyddol neu gonsylaidd aelod o'u teulu;
  - Cyfreithwyr, wrth iddynt ddarparu gwasanaethau cyfreithiol i bwerau tramor (er enghraifft, y rhai sy'n cynrychioli llywodraethau tramor mewn achos llys yn erbyn Llywodraeth y DU);
  - Cyhoeddwyr newyddion domestig a rhyngwladol.

Gellir gweld rhagor o wybodaeth ar y [dudalen esemptiadau](#).

Enghreifftiau o drefniadau sydd angen (a heb angen) eu cofrestru o dan yr haen dylanwad gwleidyddol

Enghraifft 1 (angen cofrestru) (cyfathrebu): Mae diplomydd Gwlad L yn cysylltu ag ymgynghorydd, sy'n gyn-swyddog uchel ei statws i Lywodraeth y DU ag ystod eang o uwch gysylltiadau o fewn Gwasanaeth Sifil y DU. Mae'r diplomydd yn ei annog i gyflwyno achos i uwch weision sifil i ddinasyddion Gwlad L gael statws heb fisa i ymweld â'r DU. Yn gyfnewid, mae'r diplomydd yn cynnig cyfle i'r ymgynghorydd fynychu (gyda'r holl gostau wedi'u talu) cynhadledd a drefnir gan y llywodraeth yn Gwlad L, gan helpu i adeiladu ei broffil gyda dynion busnes uchel eu statws. Mae'r ymgynghorydd yn anfon e-bost at uwch was sifil yn y Swyddfa Gartref yn amlinellu'r achos dros statws di-fisa ar gyfer gwladolion Gwlad L.

- Bodlonir **Amod 1** gan fod y diplomydd yn swyddog grym tramor (Llywodraeth Gwlad L).
- Bodlonir **Amod 2** gan fod y diplomydd yn annog yr ymgynghorydd i geisio statws di-fisa ar gyfer gwladolion Gwlad L, ac yn cynnig gwobr iddo am wneud hynny.
- Bodlonir **Amod 3** gan fod yr ymgynghorydd yn cyfathrebu ag aelod o'r Uwch Wasanaeth Sifil er mwyn dylanwadu ar benderfyniad adran o'r llywodraeth.
- Bodlonir **Amod 4** gan nad yw'r ymgynghorydd yn bŵer tramor, yn aelod diplomyddol o'r teulu, yn gyfreithiwr nac yn gyhoeddwr newyddion, ac nid yw'r DU yn rhan o'r trefniant.

Mae'n ofynnol felly i'r **ymgynghorydd** gofrestru.

Enghraifft 2 (angen cofrestru) (cyfathrebu): Mae cwmni lobïo yn llofnodi contract gyda'r Weinyddiaeth Ddiogelwch o Wlad M. Fel rhan o'r contract hwnnw, mae'r cwmni lobïo yn cytuno i lobïo Llywodraeth y DU i ddarparu arfau i wladwriaeth sydd wedi'i rhwygo gan ryfel. Mae'r cwmni lobïo wedyn yn cysylltu â Gweinidog y DU yn amlinellu cynnig ar gyfer darparu a chludo arfau i'r wlad.

- Bodlonir **Amod 1** gan fod y Weinyddiaeth Ddiogelwch o Wlad M yn bŵer tramor.
- Bodlonir **Amod 2** gan fod contract yn cael ei lofnodi rhwng y Weinyddiaeth Ddiogelwch a'r cwmni lobïo.
- Bodlonir **Amod 3** gan fod y cwmni lobïo'n cyfathrebu â Gweinidog i ddylanwadu ar benderfyniad sydd i'w wneud ganddo.

- Bodlonir **Amod 4** gan nad yw'r cwmni lobïo yn bŵer tramor, yn aelod diplomyddol o'r teulu, yn gyfreithiwr nac yn gyhoeddwr newyddion, ac nid yw'r DU yn rhan o'r trefniant.

Mae'n ofynnol felly i'r **cwmni lobïo** gofrestru.

Enghraifft 3 (angen cofrestru) (cyfathrebu): Mae Llywodraeth Gwlad N yn ymwybodol bod Aelod o Dŷ'r Arglwyddi yn bwriadu cyflwyno Bil Aelodau Preifat (PMB) a fyddai'n cyfyngu ar faint o gymorth tramor y gellir ei ddarparu i wledydd sydd â hanes hawliau dynol gwael, gan gynnwys Gwlad N. Mae diplomydd o Wlad N yn cyfarfod â Phennaeth elusen ac yn gofyn iddo annog Aelod o Dŷ'r Arglwyddi i ollwng y PMB. Yn gyfnewid am hyn, mae'r diplomydd yn cynnig rhoddion sylweddol i'r elusen ac yn cynnig hyrwyddo eu gwaith trwy eu llysgenhadaeth yn y DU. Mae Pennaeth yr elusen yn cyfarfod ag Aelod o Dŷ'r Arglwyddi ac yn cynnig ffyrdd eraill o gyflawni amcanion y PMB.

- Bodlonir **Amod 1** gan fod y diplomydd o Wlad N yn swyddog grym tramor.
- Bodlonir **Amod 2** gan fod y diplomydd yn gwneud cais gan Bennaeth yr elusen, gan gynnig gwobr iddynt wrth gydymffurfio.
- Bodlonir **Amod 3** gan fod Pennaeth yr elusen yn cyfarfod ac yn cyfathrebu ag Aelod o Dŷ'r Arglwyddi i ddylanwadu arno.
- Bodlonir **Amod 4** gan nad yw Pennaeth yr elusen yn bŵer tramor, yn aelod diplomyddol o'r teulu, yn gyfreithiwr nac yn gyhoeddwr newyddion, ac nid yw'r DU yn rhan o'r trefniant.

Mae'n ofynnol felly i **Bennaeth yr elusen** gofrestru.

Enghraifft 4 (angen cofrestru) (cyfathrebu): Mae elusen yn cael cyllid gan yr Adran Materion Gwledig Gwlad O i lobïo pleidiau gwleidyddol y DU i gymryd camau pellach yn ymwneud â chadwraeth bywyd gwyllt. Wedyn mae'r elusen yn trefnu i arbenigwr bywyd gwyllt gwrdd â Phennaeth Polisi plaid wleidyddol yn y DU a'u perswadio i gynnwys adran ar eu maniffesto etholiadol am eu polisiau ar gyfer cadwraeth bywyd gwyllt.

- Bodlonir **Amod 1** gan fod Adran Materion Gwledig Gwlad O yn bŵer tramor.
- Bodlonir **Amod 2** gan fod yr elusen yn cael cyllid gan yr Adran Materion Gwledig a'i bod yn cael ei chyfarwyddo i'w defnyddio mewn ffordd benodol.
- Bodlonir **Amod 3** gan fod yr arbenigwr bywyd gwyllt yn cyfathrebu â phennaeth plaid wleidyddol i ddylanwadu ar drafodion y blaid (yn yr achos hwn, y polisi y bydd y blaid yn ei fabwysiadu).

- Bodlonir **Amod 4** gan nad yw'r elusen yn bŵer tramor, yn aelod diplomyddol o'r teulu, yn gyfreithiwr nac yn gyhoeddwr newyddion, ac nid yw'r DU yn rhan o'r trefniant.

Mae'n ofynnol felly i'r **elusen** gofrestru.

Enghraifft 5 (angen cofrestru) (cyfathrebu): Mae swyddog o Weinyddiaeth Diogelwch Gwlad P yn mynd at unigolyn yn y DU, sy'n aelod proffil uchel o alltud Gwlad P. Maen nhw'n ei gwneud yn ofynnol i'r unigolyn ymgysylltu ag ASau er mwyn dylanwadu ar eu cyfraniadau mewn dadl seneddol sydd â goblygiadau i berthynas y DU â Gwlad P. Mae tad yr unigolyn yn parhau i fod yng Ngwlad P, ac mae bygythiad ymhlyg y byddai'n dioddef canlyniadau yn y gwaith os na chydymffurfir â'r cais. Mae'r unigolyn yn ymgysylltu ag amrywiaeth o ASau sy'n ceisio arddel safbwynt sy'n cydymdeimlo â buddiannau Gwlad P.

- Bodlonir **Amod 1** gan fod y Weinyddiaeth Ddiogelwch Gwlad P yn bŵer tramor.
- Bodlonir **Amod 2** gan fod y grym tramor yn gwneud cais gan unigolyn, gyda goblygiadau ymhlyg i'w dad ar fethiant i gydymffurfio.
- Bodlonir **Amod 3** gan fod yr unigolyn yn cyfathrebu ag AS i ddylanwadu arno.
- Bodlonir **Amod 4** gan nad yw'r unigolyn yn bŵer tramor, yn aelod diplomyddol o'r teulu, yn gyfreithiwr nac yn gyhoeddwr newyddion, ac nad yw'r DU yn rhan o'r trefniant.

Mae'n ofynnol felly i'r **unigolyn** gofrestru.

Enghraifft 6 (angen cofrestru) (cyfathrebu): Gofynnir i gennad o Wlad Q, a oedd gynt yn aelod uchel ei statws o'r Llywodraeth, wneud araith mewn cynhadledd yn y DU yn amlinellu'r angen am Gytundeb Masnach Rydd rhwng y DU a Gwlad Q. Mae'r holl gostau sy'n gysylltiedig â mynychu'r gynhadledd yn cael eu talu gan Lywodraeth Gwlad Q. Mae'r cennad yn gwneud yr araith ac, ar ymylon y gynhadledd, yn siarad â Gweinidog y DU am fanteision FTA.

- Bodlonir **Amod 1** gan fod Pennaeth Gwladwriaeth Q yn bŵer tramor.
- Bodlonir **Amod 2** gan fod y Pennaeth Gwladol yn gofyn i'r cennad wneud araith a bod Llywodraeth Gwlad Q yn talu'r costau.
- Bodlonir **Amod 3** gan fod y cennad yn cyfathrebu â Gweinidog i ddylanwadu ar ei benderfyniad.

- Bodlonir **Amod 4** gan nad yw'r cennad yn bŵer tramor, yn aelod diplomyddol o'r teulu, yn gyfreithiwr nac yn gyhoeddwr newyddion, ac nid yw'r DU yn rhan o'r trefniant.

Mae'n ofynnol felly i'r **cennad** gofrestru.

Enghraifft 7 (angen cofrestru) (cyfathrebu'n gyhoeddus): Mae cwmni lobïo yn ymrwymo i gcontract gyda Gweinyddiaeth Materion Amgylcheddol Gwlad R, sy'n gobeithio perswadio Llywodraeth y DU i gyflwyno polisi newydd. Fel rhan o'r cytundeb, cyfarwyddir y cwmni lobïo i baratoi a chyhoeddi erthyglau yn amlinellu'r achos dros y polisi newydd hwn. Maent yn ysgrifennu'r erthyglau, heb gyfeirio at eu trefniant gyda'r Weinyddiaeth Materion Amgylcheddol.

- Bodlonir **Amod 1** gan fod Gweinyddiaeth Materion Amgylcheddol Gwlad R yn bŵer tramor.
- Bodlonir **Amod 2** gan fod contract yn cael ei lofnodi rhwng y Weinyddiaeth Materion Amgylcheddol a'r cwmni lobïo.
- Bodlonir **Amod 3** gan fod y cwmni lobïo yn gwneud cyfathrebiad cyhoeddus i ddylanwadu ar benderfyniad y llywodraeth (ac nid yw'n rhesymol bod y cyfathrebiad yn cael ei wneud ar gyfarwyddyd grym tramor).
- Bodlonir **Amod 4** gan nad yw'r cwmni lobïo yn bŵer tramor, yn aelod diplomyddol o'r teulu, yn gyfreithiwr nac yn gyhoeddwr newyddion, ac nid yw'r DU yn rhan o'r trefniant.

Mae'n ofynnol felly i'r **cwmni lobïo** gofrestru.

Enghraifft 8 (angen cofrestru) (darparu arian, nwyddau neu wasanaethau): Mae Swyddfa Materion Tramor Gwlad S yn cysylltu ag entrepreneur yn y DU a gofyn iddo ysgogi perthnasoedd i ddylanwadu ar ddeddfwriaeth ar faterion masnach a fydd yn effeithio ar fuddsoddiad o Wlad S yn y DU. Mae'r Swyddfa Materion Tramor yn cynnig symiau sylweddol o arian iddo ar gyfer gwneud hynny, y mae'n ei fuddsoddi i adeiladu canolfan ddiwylliannol newydd, sydd wedi bod yn uchelgais hirsefydlog gan yr AS lleol. Bwriad yr entrepreneur yw, drwy wneud hynny, iddo feithrin perthynas â'r AS er mwyn dylanwadu ar y pleidleisio ar y materion sy'n ymwneud â Gwlad S yn y ddeddfwriaeth.

- Bodlonir **Amod 1** gan fod Swyddfa Materion Tramor Gwlad S yn bŵer tramor.
- Bodlonir **Amod 2** gan fod y Swyddfa Materion Tramor yn gwneud cais i'r entrepreneur ac yn cynnig arian i gefnogi ei weithgareddau.

- Bodlonir **Amod 3** gan fod yr entrepreneur yn darparu nwyddau a gwasanaethau i unigolion yn etholaeth yr AS er mwyn dylanwadu ar yr AS.
- Bodlonir **Amod 4** yn cael ei fodloni gan nad yw'r entrepreneur yn bŵer tramor, yn aelod diplomyddol o'r teulu, yn gyfreithiwr nac yn gyhoeddwr newyddion, ac nid yw'r DU yn rhan o'r trefniant.

Mae'n ofynnol felly i'r **entrepreneur** gofrestru.

Enghraifft 9 (dim angen cofrestru) (ddim yn dylanwadu ar fater sy'n sbarduno gofyniad cofrestru): Mae llysgenhadaeth Gwlad T yn y DU yn contractio hwylusydd cynadleddau i drefnu digwyddiad gyda busnesau'r DU yn y diwydiant gwasanaethau ariannol, er mwyn trafod sut i atal argyfyngau ariannol yn y dyfodol. Yr hwylusydd cynadleddau sy'n trefnu'r digwyddiad, gan ddarparu cyfleusterau rhwydweithio a gwasanaethau arlwygo i fusnesau'r DU.

- Bodlonir **Amod 1** gan fod llysgenhadaeth Gwlad T yn bŵer tramor.
- Bodlonir **Amod 2** gan fod y llysgenhadaeth yn llofnodi contract gyda'r hwylusydd cynadleddau.
- Nid yw **Amod 3** yn cael ei fodloni gan nad yw gweithgareddau'r hwylusydd cynadleddau wedi'u bwriadu i ddylanwadu ar fater a fyddai'n sbarduno gofyniad cofrestru.
- Nid yw **Amod 4** yn berthnasol gan nad yw amod 3 wedi'i fodloni.

Gan nad yw amod 3 wedi'i fodloni, nid oes angen i'r hwylusydd cynadleddau gofrestru.

Enghraifft 10 (dim angen cofrestru) (dim trefniant gyda phŵer tramor, na chyfarwyddyd ganddo): Mae menter, sy'n eiddo i Lywodraeth Gwlad U ond sy'n gweithredu'n annibynnol arni, yn mynychu cynhadledd yn y DU lle mae uwch wneuthurwyr bolisi'r DU yn bresennol. Yn y gynhadledd, mae cynrychiolwyr o'r fenter sy'n eiddo i'r wladwriaeth yn siarad â Gweinidog y DU i amlygu mater yn ymwneud â rheoliadau'r DU sy'n effeithio ar eu diwydiant ac yn awgrymu newidiadau polisi posibl.

- Nid yw **Amod 1** yn cael ei fodloni gan nad oes trefniant rhwng y fenter a'r llywodraeth dramor.
- Nid yw **Amod 2** yn cael ei fodloni gan fod y fenter sy'n eiddo i'r wladwriaeth yn gweithredu'n annibynnol ar y grym tramor. Nid yw perchnogaeth neu gyllid gan bŵer tramor, ynddo'i hun, yn gyfystyr â chyfarwyddyd.

- Bodlonir **Amod 3** gan fod cynrychiolwyr y fenter sy'n eiddo i'r wladwriaeth yn cyfathrebu â Gweinidog y DU er mwyn dylanwadu ar eu penderfyniad nhw ynghylch rheoliadau.
- Mae **Amod 4** yn amherthnasol gan nad yw amodau 1 a 2 wedi'u bodloni.

Gan nad yw amodau 1 a 2 yn cael eu bodloni, nid yw'n ofynnol i'r fenter sy'n eiddo i'r wladwriaeth gofrestru.

Enghraifft 11 (dim angen cofrestru) (dim cyfarwyddyd gan bŵer tramor):

Mae myfyriwr tramor yn derbyn ysgoloriaeth a ariennir gan Lywodraeth Gwlad V i astudio PhD yn y DU. Tra yn y DU, mae'r myfyriwr yn cydweithio â melin drafod, gan eu cynorthwyo i ddatblygu cyfres o argymhellion polisi cyhoeddus, y maent yn eu cyflwyno i Lywodraeth y DU mewn cynhadledd.

- Bodlonir **Amod 1** gan fod Llywodraeth Gwlad V yn bŵer tramor ac yn ariannu'r PhD.
- Nid yw **Amod 2** wedi'i fodloni oherwydd, er bod y grym tramor yn ariannu'r astudiaethau PhD, nid yw'r myfyriwr wedi cael ei gyfarwyddo gan y grym tramor i gymryd rhan yn y gweithgaredd melin drafod.
- Bodlonir **Amod 3** gan fod y myfyriwr (ar y cyd â'r felin drafod) yn cyfathrebu â Llywodraeth y DU i ddylanwadu ar benderfyniadau'r llywodraeth a newidiadau polisi.
- Nid yw **Amod 4** yn berthnasol gan nad yw amod 2 wedi'i fodloni.

Gan nad yw amod 2 wedi'i fodloni, nid oes angen i'r myfyriwr gofrestru.

Enghraifft 12 (dim angen cofrestru) (dim cyfarwyddyd gan bŵer tramor):

Mae busnes tramor preifat yn ceisio buddsoddi yn y DU ac mae'n dymuno lleihau rheoleiddio'r DU yn y diwydiant y mae'n gweithredu ynddo. Mae'n llofnodi contract gyda cwmni lobïo, ar y cytundeb y bydd y cwmni lobïo yn ceisio dylanwadu ar Lywodraeth y DU i lacio rheoliadau yn y diwydiant. Mae'r cwmni lobïo'n ymgysylltu â Gweinidog a Chynghorydd Arbennig mewn cynhadledd i'r diwydiant ac yn amlygu'r materion a godir gan y rheoliadau.

- Nid yw **Amod 1** yn cael ei fodloni gan fod y cwmni lobïo mewn trefniant gyda busnes tramor preifat, nid grym tramor.
- Nid yw **Amod 2** yn cael ei fodloni gan nad oes cyfeiriad gan bŵer tramor, ond yn hytrach busnes tramor preifat.
- Bodlonir **Amod 3** gan fod y cwmni lobïo'n cyfathrebu â Gweinidog a Chynghorydd Arbennig er mwyn dylanwadu ar benderfyniadau'r llywodraeth ar reoliadau.

- Mae **Amod 4** yn amherthnasol gan nad yw amodau 1 a 2 wedi'u bodloni.

Gan nad yw amodau 1 a 2 wedi'u bodloni, nid oes angen i'r gwesty gofrestru.

Enghraifft 13 (dim angen cofrestru) (dim cyfarwyddyd gan bŵer tramor):

Mae Llywodraeth Gwlad W yn cynnal cynhadledd yn y DU i ddod â llunwyr polisi a diwydiant ynghyd i drafod sut i leihau tlodi plant ledled y byd. Mae'n gwahodd elusen i roi cyflwyniad ar bwnc o'u dewis yn y gynhadledd, a fynychir gan uwch weision sifil y DU a chynghorwyr arbennig. Mae'r elusen yn gwneud yr araith ac yn awgrymu mentrau polisi y gallai llywodraethau sy'n mynychu eu mabwysiadu i liniaru polisi plant.

- Bodlonir **Amod 1** gan fod Llywodraeth Gwlad W yn bŵer tramor.
- Nid yw **Amod 2** wedi'i fodloni oherwydd, er bod yr elusen yn cael ei gwahodd i gyflwyno yn y gynhadledd, nid yw wedi'i chyfarwyddo i gyflwyno neges arbennig ac mae'r mentrau polisi y mae'n eu hawgrymu yn seiliedig ar ei hamcanion elusennol. Felly nid yw'n cael ei gyfarwyddo gan y grym tramor i gynnig y mentrau polisi hyn.
- Bodlonir **Amod 3** gan fod yr elusen yn cyfathrebu ag uwch weision sifil a chynghorwyr arbennig er mwyn dylanwadu ar benderfyniad y Llywodraeth.
- Mae **Amod 4** yn amherthnasol gan nad yw amod 2 wedi'i fodloni.

Gan nad yw amod 2 wedi'i fodloni, nid yw'n ofynnol i'r elusen gofrestru

Enghraifft 14 (dim angen cofrestru) (dim trefniant gyda phŵer tramor, na chyfarwyddyd ganddo):

Mae sefydliad amlochrog yn cynnal cynhadledd yn y DU, gyda'r nod o annog presenoldeb llywodraethau i ddatblygu polisiau mwy effeithiol i fynd i'r afael â gwastraff bwyd. Mae'r sefydliad amlochrog yn cydweithio â melin drafod i gytuno ar argymhellion polisi i'w cyflwyno yn y gynhadledd. Yna mae'n gwahodd cynrychiolydd o'r felin drafod i wneud araith ac amlinellu'r argymhellion polisi hyn ar gyfer llywodraethau sy'n bresennol (gan gynnwys Llywodraeth y DU), yn gyfnewid am daliad untro.

- Nid yw **Amod 1** wedi'i fodloni gan nad yw'r sefydliad amlochrog yn bŵer tramor.
- Nid yw **Amod 2** wedi'i fodloni oherwydd, tra bod y sefydliad amlochrog yn cyfarwyddo'r cynrychiolydd o'r felin drafod, nid oes unrhyw gyfarwyddyd gan bŵer tramor.

- Bodlonir **Amod 3** gan fod cynrychiolydd y felin drafod yn cyfathrebu â Llywodraeth y DU i ddylanwadu ar benderfyniadau polisi.
- Mae **Amod 4** yn amherthnasol gan nad yw amodau 1 a 2 wedi'u bodloni.

Gan nad yw amodau 1 a 2 wedi'u bodloni, nid yw'n ofynnol i gynrychiolydd y felin drafod gofrestru.

Enghraifft 15 (dim angen cofrestru) (dim cyfarwyddyd gan bŵer tramor):

Mae sefydliad gwleidyddol a diwylliannol sy'n gysylltiedig â Llywodraeth Gwlad X ac a ariennir yn rhannol ganddi yn ceisio hyrwyddo addysgu celf a cherddoriaeth yn ysgolion uwchradd y DU. Er bod y sefydliad yn derbyn ei gyllid gan Lywodraeth Gwlad X, ei gyflogeion ei hun sy'n pennu ei weithgareddau. Mae'r sefydliad yn cysylltu ag uwch swyddogion o'r Adran Addysg sy'n ceisio dylanwadu arnynt i gynyddu addysgu celf a cherddoriaeth yn ysgolion uwchradd y DU, ac yn cynnig adnoddau iddynt wneud hynny.

- Bodlonir **Amod 1** gan fod Llywodraeth Gwlad X yn bŵer tramor.
- Nid yw **Amod 2** wedi'i fodloni gan nad yw Llywodraeth Gwlad X wedi cyfarwyddo'r gweithgareddau a gyflawnir gan y sefydliad.
- Bodlonir **Amod 3** gan fod y sefydliad yn cyfathrebu ag uwch weision sifil er mwyn dylanwadu ar benderfyniadau adran o'r llywodraeth.
- Mae **Amod 4** yn amherthnasol gan nad yw amod 2 wedi'i fodloni.

Gan nad yw amod 2 wedi'i fodloni, nid yw'n ofynnol i'r sefydliad gwleidyddol a diwylliannol gofrestru.

Gwybodaeth sy'n ofynnol wrth gofrestru

37. Bydd y wybodaeth sydd ei hangen wrth gofrestru yn dibynnu ar union amgylchiadau'r cofrestrai, y trefniant a'r gweithgareddau sy'n cael eu cyflawni. Bydd y ffurflen gofrestru ar-lein yn eich cyfarwyddo i ddarparu'r wybodaeth sydd ei hangen yn ôl eich amgylchiadau eich hun.
38. Bydd y wybodaeth ganlynol yn ofynnol ym mhob achos:
  - Enw'r grym tramor sy'n cyfarwyddo'r gweithgaredd;
  - Disgrifiad o'r gweithgareddau i'w cyflawni, gan gynnwys eu natur, eu pwrpas ac unrhyw ganlyniadau a geisir;
  - Disgrifiad o amllder y gweithgareddau;
  - Manylion dyddiadau dechrau a gorffen y gweithgareddau;
  - Manylion yr unigolion a fydd yn cyflawni'r gweithgareddau;
  - Manylion yn ymwneud â'r cofrestrai (gan gynnwys cyfeiriad a manylion cyswllt).

39. Dylech ddarparu digon o fanylion wrth gofrestru i sicrhau bod gan y Llywodraeth ddarlun clir o'r gweithgareddau dylanwad gwleidyddol y cawsoch eich cyfarwyddo i'w cyflawni neu eu trefnu, a'r modd y byddwch yn gwneud hyn. Ni fydd datganiadau amwys fel "Rwy'n cyfathrebu â'r Llywodraeth i ddylanwadu ar bolisi" yn ddigonol. Fodd bynnag, mae'n bosibl darparu gwybodaeth am natur a phwrpas eich gweithgareddau, heb nodi "pwy, beth, pryd, ble, pam a sut" ar gyfer pob agwedd ar y gweithgareddau. Er enghraifft, ni fydd angen cofrestru pob e-bost a anfonir fel rhan o weithgarwch dylanwad gwleidyddol.

Gofynion i ddiweddarau cofrestriad pan fydd "newid sylweddol"

40. Pan fydd newid sylweddol i drefniant cofrestredig, rhaid i chi ddiweddarau'r wybodaeth a ddarperir ar adeg cofrestru drwy'r porth cofrestru o fewn 14 diwrnod, gan ddechrau gyda'r diwrnod y daw'r newid i rym. Er enghraifft, os daw'r newid i rym ar 1 Ionawr, rhaid i chi gofrestru'r newid hwn erbyn 14 Ionawr.
41. Fodd bynnag, nid yw'r gofyniad hwn o reidrwydd yn golygu bod angen i chi ddiweddarau'ch cofrestriad bob tro y byddwch yn cyflawni neu'n trefnu gweithgaredd newydd. Pan fydd gweithgaredd yn cael ei ailadrodd a'i gynnal yn yr un modd ac at yr un diben â'r gweithgaredd gwreiddiol a gofrestrwyd, nid yw hynny'n peri gofyniad i gofrestru newid sylweddol.
42. Mae'r canlynol yn enghreifftiau o amgylchiadau sy'n gyfystyr â newid sylweddol:
- Newid yn ffurf y trefniant, er enghraifft lle mae trefniant anffurfiol quid pro quo yn cael ei ffurfioli trwy contract.
  - Lle mae math newydd o weithgaredd yn cael ei wneud. Er enghraifft, lle nad oedd trefniant cofrestredig yn wreiddiol ond yn ymwneud â gweithgareddau cyfathrebu, ond wedi datblygu wedyn i gynnwys darparu arian, nwyddau neu wasanaethau hefyd.
  - Mewn perthynas â gweithgareddau cyfathrebu cofrestredig, lle mae math newydd o berson yn dod yn darged cyfathrebu (er enghraifft, lle gwnaed gweithgareddau cyfathrebu yn wreiddiol i Aelodau Seneddol yn unig ond fe'u gwnaed wedyn i gynghorwyr arbennig).
  - Newid yn y materion y mae'r gweithgaredd yn ceisio dylanwadu arnynt (er enghraifft, pan fydd gweithgareddau cofrestredig yn ymwneud yn benodol â darn unigol o ddeddfwriaeth, ond wedi datblygu wedyn i gynnwys maes polisi gwahanol).
  - Newid yn yr unigolyn neu'r endid sy'n cyflawni'r gweithgareddau.
  - Newid yn y dyddiad dechrau neu ddiwedd y gweithgareddau a ragwelir.
  - Diwedd y gweithgaredd neu drefniant.
43. Nid yw'r amgylchiadau canlynol yn gyfystyr â newid sylweddol:
- Cyfathrebu ag olynydd swyddog cyhoeddus, lle roedd cyfathrebu â'r swyddog cyhoeddus gwreiddiol eisoes wedi'i gofrestru.
  - Cynnydd neu ostyngiad yng ngwerth contract, neu ffurf arall ar gydnabyddiaeth ariannol.

- Math gwahanol o gyfathrebu i'r un unigolyn (er enghraifft, lle mae gohebiaeth e-bost yn datblygu i gynnwys cyfarfod wyneb yn wyneb).
- Math gwahanol o alldaliadau (er enghraifft, lle mae taliadau ariannol yn datblygu i gynnwys darparu gwasanaethau hefyd).

Canllawiau i gyflogeion ac isgcontractwyr sy'n cyflawni gweithgareddau

44. Yr unigolyn neu'r endid sy'n gwneud y trefniant gyda'r grym tramor sy'n gyfrifol am gofrestru. Fodd bynnag, lle nad yw trefniant wedi'i gofrestru ar amser, mae'n drosedd cynnal gweithgareddau dylanwad gwleidyddol yn unol â'r trefniant hwnnw. Lle nad oes angen cofrestru eto (er enghraifft, os gwnaed y trefniant lai na 28 diwrnod yn ôl), gellir cynnal gweithgareddau heb gyflawni trosedd.
45. Os ydych yn gyflogai neu'n is-gontractiwr sydd wedi cael y dasg o gyflawni gweithgaredd yn unol â threfniant cofrestradwy, dylech wirio'n gyntaf gyda'ch cyflogwr neu gorff contractio a yw wedi cofrestru'r trefniant. Eich cyfrifoldeb chi yw sicrhau bod y trefniant rydych yn gweithredu oddi tano wedi'i gofrestru; ac argymhellir eich bod yn gwirio'r gofrestr gyhoeddus.

Troseddau a chosbau

46. Gellir cosbi'r troseddau canlynol o dan yr haen dylanwad gwleidyddol â hyd at 2 flynedd o garchar a/neu ddirwy:
- Methiant i gofrestru trefniant cofrestradwy (adran 69(5) o'r ddeddfwriaeth);
  - Cynnal gweithgareddau dylanwad gwleidyddol, neu drefnu i eraill gyflawni'r gweithgareddau hyn, yn unol â threfniant cofrestradwy, lle nad yw'r gofynion cofrestru wedi'u bodloni (adran 71);
  - Methiant i ddiweddarau cofrestriad o fewn 14 diwrnod pan fydd newid sylweddol yn y trefniant neu'r gweithgareddau a gofrestrwyd (adran 74(8));
  - Methiant i gydymffurfio â hysbysiad gwybodaeth (adran 75(8));
  - Darparu gwybodaeth ffug, anghywir neu gamarweiniol (adran 77);
  - Cynnal gweithgareddau dylanwad gwleidyddol, neu drefnu i eraill gyflawni'r gweithgareddau hyn, yn unol â threfniant cofrestradwy, lle mae gwybodaeth ffug, anghywir neu gamarweiniol wedi'i darparu (adran 78(2)).
47. Er mwyn i drosedd gael ei chyflawni, mae'n ofynnol bod gan yr unigolyn wybodaeth berthnasol sy'n ymwneud â'r trefniant neu bartïon iddo. Lle nad yw unigolyn neu endid yn gwybod am y wybodaeth hon, gallant osgoi cyflawni trosedd.

Gorgyffwrdd â chofrestriadau sy'n ofynnol o dan yr haen uwch

48. Pan fydd trefniant yn bodloni'r gofynion ar gyfer cofrestru o dan yr haen dylanwad gwleidyddol a'r haen uwch, dim ond cofrestru o dan yr haen uwch sydd ei angen.

Rhyngweithio rhwng y Cynllun a Deddf Tryloywder Lobïo 2014 / Cofrestr o Lobïwyr Ymgynghorol

49. Mae gofynion FIRS a gofynion Deddf Tryloywder Lobïo 2014 ar wahân ac yn wahanol. Mae haen dylanwad gwleidyddol FIRS yn ei gwneud yn ofynnol i gofrestru trefniadau gyda phwerau tramor i gynnal gweithgarwch dylanwad gwleidyddol yn y DU, tra bod Deddf Tryloywder Lobïo 2014 yn ei gwneud yn ofynnol i unigolion neu sefydliadau gofrestru os ydynt yn dymuno lobïo ymgynghorwyr cyflogedig ar ran unrhyw drydydd parti.

50. Mae'r Cofrestrydd Lobïwyr Ymgynghorol yn ddeiliad swydd annibynnol sy'n gyfrifol am gadw a chyhoeddi'r Gofrestr o Lobïwyr Ymgynghorol a gellir dod o hyd i ganllawiau pellach ar [wefan Swyddfa'r Cofrestrydd Lobïwyr Ymgynghorol](#).

51. Pan fydd trefniadau neu weithgareddau unigolyn neu endid yn bodloni gofynion y ddau gynllun, mae angen iddynt gofrestru gyda FIRS a'r Cofrestrydd Lobïwyr Ymgynghorol ar wahân. Bydd y llywodraeth yn ystyried ffyrdd o leihau unrhyw ddyblygu gofynion diangen rhwng y cynlluniau lle bydd hynny'n ymarferol.

Yr Haen Uwch

Cyflwyniad

53. Mae'r haen uwch yn ceisio rhoi mwy o sicrwydd ynghylch y gweithgareddau sy'n gysylltiedig â phwerau tramor neu endidau penodedig a allai beri risg i ddiogelwch a buddiannau'r DU. Mae'n ei gwneud yn ofynnol i unigolion neu endidau gofrestru lle maent yn ffurfio trefniant gyda phŵer tramor neu endid penodedig i gyflawni gweithgareddau yn y DU. Mae hefyd yn ei gwneud yn ofynnol i endidau penodedig gofrestru gweithgareddau y maent yn eu cyflawni eu hunain yn y DU.
54. Ni ddylid ystyried y rhai sy'n cofrestru'n llawn ac yn gywir fel risg i ddiogelwch gwladol, ond yn hytrach fel rhai sy'n cefnogi nodau'r cynllun. Nid yw cofrestru trefniant neu weithgaredd o reidrwydd yn golygu ei fod yn anghyfreithlon neu'n annymunol.

Gofynion

55. Mae'n ofynnol i chi gofrestru pan fodlonir pob un o'r pedwar amod isod.

Amodau ar gyfer cofrestru

Amod 1: Rydych yn gwneud trefniant (boed yn ffurfiol neu'n anffurfiol) gyda [phŵer neu endid tramor penodedig](#).

Amod 2: Mae'r trefniant hwnnw'n golygu ["cyfarwyddyd"](#) gan y pŵer neu'r endid tramor penodedig.

Amod 3: Y cyfarwyddyd yw cyflawni ["gweithgareddau perthnasol"](#) yn y DU (boed ar eich pen eich hun, neu gyda neu drwy rywun arall)

Amod 4: Nid oes unrhyw [esemptiadau](#) i'r trefniant neu'r gweithgareddau.

56. Rhaid cwblhau cofrestru "trefniadau gweithgaredd tramor" o fewn 10 diwrnod, gan ddechrau gyda'r diwrnod y gwneir y trefniant, a chyn i unrhyw weithgareddau yn unol â'r trefniant gael eu cyflawni. Er enghraifft, os gwneir trefniant ar 1 Ionawr, rhaid i chi gofrestru erbyn 10 Ionawr. Os cynhelir gweithgareddau rhwng 1 a 10 Ionawr, rhaid i chi gofrestru'r trefniant cyn cynnal gweithgareddau.
57. Rhaid i chi beidio â chyflawni gweithgareddau yn unol â threfniant nad yw wedi'i gofrestru ymlaen llaw. Gall gweithgareddau ddigwydd o fewn y ffenestr gofrestru 10 diwrnod, ar yr amod eich bod yn cofrestru ymlaen llaw.
58. O dan y cynllun, y trefniant sydd rhaid ei gofrestru, nid pob gweithgaredd unigol. Fodd bynnag, mae'n ofynnol i chi ddiweddarau'r wybodaeth a gofrestrir pan fydd ["newid sylweddol"](#) i'r trefniant a chydymffurfio ag unrhyw [hysbysiadau gwybodaeth](#).

Gofynion ar gyfer endidau penodedig

Mae hefyd yn ofynnol i endidau penodedig gofrestru cyn cynnal unrhyw “weithgareddau perthnasol” yn y DU.

Yr endid penodedig sy'n gyfrifol am gofrestru, nid ei gyflogeion unigol. Os yw cyflogeion lluosog endid penodedig yn ymwneud â gweithgaredd perthnasol, bydd un cofrestriad a wneir gan yr endid yn ddigon; nid yw'n ofynnol i gyflogeion unigol gofrestru ar wahân.

59. Nid oes angen i bwerau tramor penodedig gofrestru gweithgareddau perthnasol y maent yn eu cyflawni eu hunain, ar yr amod nad ydynt yn camgyfleu eu gweithgareddau neu'r rhinwedd y maent yn gweithredu ynddo.

Amod 1 - Pwerau tramor ac endidau penodedig

60. Mae'r pwerau tramor a'r endidau sydd wedi'u pennu o dan yr haen uwch fel a ganlyn:

Pwerau tramor penodedig

[I'w hychwanegu os bydd grym tramor yn cael ei nodi]

Endidau penodedig

[I'w ychwanegu os bydd endid yn cael ei nodi]

Amod 2 - Diffiniad o “gyfarwyddyd”

61. Nid yw “Cyfarwyddyd” wedi'i ddiffinio yn Neddf Diogelwch Gwladol 2023, ond fe'i hystyrir yn orchymyn neu'n gyfarwyddyd i weithredu. Mae'n awgrymu rhywfaint o reolaeth neu ddisgwyliad arnoch chi gan y grym tramor neu'r endid penodedig.

62. Gallai cais gan bŵer tramor neu endid penodedig hefyd gael ei ystyried yn gyfarwyddyd os yw unrhyw un o'r canlynol yn berthnasol:

- mae gan y grym tramor neu'r endid penodedig bŵer neu awdurdod drosoch;
- bod elfen o reolaeth neu ddisgwyliad i'r cais;
- bod budd i'w gynnig o ganlyniad i chi gydymffurfio â'r cais; neu
- bod gorfodaeth neu fygythiad ochr yn ochr â'r cais.

63. Gall y canlynol fod yn enghreifftiau o “gyfarwyddyd” gan bŵer tramor neu endid penodedig:

- Contract wedi'i lofnodi â phŵer tramor neu endid penodedig i gyflawni gweithgareddau yn y DU;
- Nawdd neu ysgoloriaeth a roddir gan bŵer tramor penodedig lle caiff ei ddefnyddio i gyflawni gweithgaredd penodol yn y DU;

- Cais gan bŵer tramor neu endid penodedig, lle maent yn cynnig budd (er enghraifft, taliad, iawndal, cyflogaeth, cyfleoedd busnes neu driniaeth ffafriol yn y dyfodol) o ganlyniad i'r gweithgareddau a gyflawnir yn y DU;
- Gorfodaeth neu bwysau eraill gan bŵer tramor neu endid penodedig i gyflawni gweithgareddau yn y DU (er enghraifft, lle gallai fod canlyniadau negyddol i chi neu rywun arall am beidio â chyflawni'r gweithgaredd);
- Archeb a osodir gan bŵer tramor neu endid penodedig yn ymwneud â darparu nwyddau neu wasanaethau yn y DU;
- Cais a wneir i ddarparu gyflogai endid penodedig i gyflawni gweithgaredd yn y DU cyn cyflogaeth ffurfiol.

64. Nid oes angen darparu budd o reidrwydd er mwyn i orchymyn neu gyfarwyddiad fod yn “gyfarwyddyd”.

Amod 3 - Diffiniad o “weithgareddau perthnasol”

65. Y rhagosodiad yw bod “gweithgareddau perthnasol” yn cynnwys yr holl weithgareddau yn y DU. Mae hyn yn cynnwys, ond heb fod yn gyfyngedig i, weithgareddau masnachol, gweithgareddau ymchwil a darparu nwyddau a gwasanaethau.

66. Fodd bynnag, mewn perthynas â'r pwerau tramor a'r endidau a nodir isod, mae'r gweithgareddau canlynol wedi'u heithrio o gwmpas “gweithgareddau perthnasol”:

[I'w hychwanegu os bydd manyleb o dan yr haen uwch yn eithrio gweithgareddau penodol]

Amod 4 - Esemptiadau o'r haen uwch

67. Mae nifer o esemptiadau rhag y gofyniad i gofrestru trefniadau neu weithgareddau o dan yr haen uwch. Nid yw'n ofynnol i'r canlynol gofrestru o dan y cynllun:

- Y rhai sy'n gweithredu yn unol â threfniant y mae'r DU yn barti iddo (er enghraifft, y rhai a wahoddir i gymryd rhan mewn digwyddiad gan adran o lywodraeth y DU);
- Unigolion sy'n gweithredu dros bŵer tramor yn rhinwedd eu swyddogaeth swyddogol fel cyflogeion;
- Y rhai sy'n darparu gwasanaethau sy'n rhesymol angenrheidiol i weithrediad cenhadaeth ddiplomyddol neu swydd consylaidd;
- Aelodau o deulu staff diplomyddol a chonsylaidd (gan gynnwys pobl ddibriad), lle maent yn cefnogi gweithgareddau diplomyddol neu gonsylaidd;
- Cyfreithwyr, wrth ddarparu gwasanaethau cyfreithiol i bwerau tramor neu endidau penodedig (er enghraifft, y rhai sy'n cynrychioli endidau penodedig mewn achos llys).

Gellir gweld rhagor o wybodaeth ar y [dudalen esemptiadau](#).

Enghreifftiau o drefniadau a gweithgareddau lle mae angen (ac nad oes angen) cofrestru

Mae'r enghreifftiau hyn wedi'u darparu at ddibenion enghreifftiol a byddant yn cael eu hadolygu unwaith y bydd rheoliadau wedi'u gosod. At ddibenion yr enghreifftiau hyn, rhagdybir bod pob gweithgaredd yn gyfystyr â "gweithgareddau perthnasol" ac felly bod amod 3 yn cael ei fodloni ym mhob achos.

Enghraifft 1 (angen cofrestru) (cyfarwyddyd gan endid penodedig): Mae allfa cyfryngau a reolir gan Weinyddiaeth Newyddion a Phropaganda Gwlad A wedi'i nodi o dan yr haen uwch. Mae'r cyfryngau yn cysylltu â dylanwadwr, gan ofyn iddynt gynhyrchu cynnwys i'w lanlwytho i lwyfannau rhannu fideos yn mynegi cefnogaeth i Lywodraeth Gwlad A, ac yn gwrthbrofi honiadau ei fod yn gormesu ei phobl. Mae'r dylanwadwr yn cynhyrchu'r fideos ac yn cael cynnig talebau fel gwobr.

- Bodlonir **Amod 1** gan fod y cyfryngau yn endid penodol.
- Bodlonir **Amod 2** gan fod y cyfryngau'n gwneud cais gyda'r dylanwadwr, gan gynnig gwobr iddynt am gydymffurfio.
- Bodlonir **Amod 3** gan fod pob gweithgaredd (gan gynnwys cynhyrchu fideos) yn "weithgareddau perthnasol".
- Bodlonir **Amod 4** gan nad yw'r dylanwadwr yn bŵer tramor, yn aelod diplomyddol o'r teulu nac yn gyfreithiwr, nid yw'r DU yn rhan o'r trefniant ac nid yw'n darparu gwasanaethau sy'n rhesymol angenrheidiol i gefnogi gweithrediad cenhadaeth ddiplomyddol. Nid yw'r Esemptiad ar gyfer "cyhoeddwr newyddion cydnabyddedig" o dan yr haen dylanwad gwleidyddol yn berthnasol i'r haen uwch.

Mae'n ofynnol felly i'r **dylanwadwr** gofrestru.

Enghraifft 2 (angen cofrestru) (endid penodedig): Mae menter sy'n eiddo i'r wladwriaeth wedi'i nodi ar yr haen uwch. Mae'r endid yn gwerthu ei wasanaethau i ddefnyddwyr yn y DU.

Gan fod yr endid wedi'i bennu, mae'n ofynnol i'r **fenter sy'n eiddo i'r wladwriaeth** gofrestru gwerthiannau ei wasanaethau. Gall gofrestru'r gweithgareddau hyn mewn swmp yn ôl math o weithgaredd; nid oes angen cofrestru trafodion unigol ar wahân.

Enghraifft 3 (angen cofrestru) (cyfarwyddyd gan bŵer tramor penodedig):

Mae Gweinyddiaeth Dramor Gwlad B wedi'i phennu ar yr haen uwch. Mae swydd consylaidd yn y DU, sy'n rhan o'r Weinyddiaeth Dramor, yn contractio cwmni argraffu a reprograffeg yn y DU i gynhyrchu taflenni sy'n hysbysebu Gwlad B fel cyrchfan i dwristiaid.

- Bodlonir **Amod 1** gan fod y Weinyddiaeth Dramor yng Ngwlad B (a'r swydd gonsylaidd oddi tano) yn bŵer tramor penodedig.
- Bodlonir **Amod 2** gan fod cytundeb yn cael ei lofnodi rhwng y swydd gonsylaidd a'r cwmni argraffu a reprograffeg.
- Bodlonir **Amod 3** gan fod yr holl weithgareddau (gan gynnwys argraffu taflenni) yn "weithgareddau perthnasol".
- Bodlonir **Amod 4** gan nad yw'r cwmni argraffu a reprograffeg yn bŵer tramor, yn aelod diplomyddol o'r teulu nac yn gyfreithiwr, nid yw'r DU yn rhan o'r trefniant ac nid yw'n darparu gwasanaethau sy'n rhesymol angenrheidiol i gefnogi gweithrediad cenhadaeth ddiplomyddol.

Mae'n ofynnol felly i'r **cwmni argraffu a reprograffeg** gofrestru.

Enghraifft 4 (angen cofrestru) (cyfarwyddyd gan bŵer tramor penodedig):

Mae Awdurdod Hedfan Sifil Gwlad C yn cysylltu â chwmni hedfan, sydd wedi'i nodi ar yr haen uwch. Mae Awdurdod Hedfan Sifil Gwlad C yn gofyn i'r cwmni hedfan gynyddu nifer yr hediadau rhwng y DU a Gwlad C ac yn cynnig slotiau glanio â blaenoriaeth iddynt a mynediad VIP i gyfleusterau yn y meysydd awyr yng Ngwlad C. O ganlyniad, mae'r cwmni hedfan yn ychwanegu llwybr ychwanegol o'r DU i ddinas o fewn Gwlad C.

- Bodlonir **Amod 1** gan fod Awdurdod Hedfan Sifil Gwlad C yn bŵer tramor penodedig.
- Bodlonir **Amod 2** gan fod Awdurdod Hedfan Sifil Gwlad C yn gwneud cais i'r cwmni hedfan, gan gynnig gwobr iddynt yn gyfnewid am gynyddu nifer yr hediadau rhwng y DU a Gwlad C.
- Bodlonir **Amod 3** gan fod yr holl weithgareddau (gan gynnwys gweithredu'r llwybr ychwanegol o'r DU) yn "weithgareddau perthnasol"
- Bodlonir **Amod 4** gan nad yw'r cwmni hedfan yn bŵer tramor, yn aelod diplomyddol o'r teulu nac yn gyfreithiwr, nid yw'r DU yn rhan o'r trefniant ac nid yw'n darparu gwasanaethau sy'n rhesymol angenrheidiol i gefnogi gweithrediad cenhadaeth ddiplomyddol.

Mae'n ofynnol felly i'r **cwmni hedfan** gofrestru.

Enghraifft 5 (angen cofrestru) (cyfarwyddyd gan bŵer tramor penodedig):

Mae prosiectau cwmni sydd wedi'i leoli yn y DU yn cael eu hariannu a'u cefnogi'n uniongyrchol gan Lywodraeth Gwlad D, sydd wedi'i nodi ar yr haen uwch. Mae swyddogion Llywodraeth Gwlad D yn gofyn i'r cwmni dargedu cyfran o'r cyllid at gaffael arbenigedd arbenigol ar gyfer prosiectau yn y dyfodol ac yn cyfarwyddo'r cwmni i gynnal cyfres o ddigwyddiadau rhwydweithio a chydweithio yn y DU i godi eu proffil gydag arbenigwyr yn y diwydiant yn y DU.

- Bodlonir **Amod 1** gan fod Llywodraeth Gwlad D yn bŵer tramor penodedig.
- Bodlonir **Amod 2** gan fod y cwmni'n cael cyllid ac yn cael ei gyfarwyddo i'w ddefnyddio i gyflawni gweithgareddau penodol.
- Bodlonir **Amod 3** gan fod yr holl weithgareddau (gan gynnwys cynnal y digwyddiadau) yn "weithgareddau perthnasol".
- Bodlonir **Amod 4** gan nad yw'r cwmni'n bŵer tramor, yn aelod diplomyddol o'r teulu nac yn gyfreithiwr, nid yw'r DU yn rhan o'r trefniant ac nid yw'n darparu gwasanaethau sy'n rhesymol angenrheidiol i gefnogi gweithrediad cenhadaeth ddiplomyddol.

Mae'n ofynnol felly i'r **cwmni** gofrestru.

Enghraifft 6 (angen cofrestru) (cyfarwyddyd gan bŵer tramor penodedig):

Mae Adran Materion Diwylliannol (DCA) Gwlad E wedi'i phennu o dan yr haen uwch. Mae swyddog sy'n gweithio i'r DCA yn Llysgenhadaeth Gwlad E y DU yn cyfarfod ag entrepreneur proffil uchel yn y DU. Maent yn cynnig arian iddo i fynd ati i hyrwyddo nifer o raglenni diwylliannol sy'n cael eu rhedeg gan sefydliadau academiaidd y DU. Mae'r entrepreneur yn hyrwyddo'r rhaglenni mewn digwyddiadau busnes proffil uchel ac yn derbyn yr arian fel cydnabyddiaeth ariannol.

- Bodlonir Amod 1 gan fod y DCA yn bŵer tramor penodedig.
- Bodlonir Amod 2 gan fod yr entrepreneur yn cael cynnig arian i gynnal gweithgareddau.
- Bodlonir Amod 3 gan fod yr holl weithgareddau (gan gynnwys hyrwyddo rhaglenni diwylliannol) yn "weithgareddau perthnasol".
- Bodlonir Amod 4 gan nad yw'r entrepreneur yn bŵer tramor, yn aelod diplomyddol o'r teulu nac yn gyfreithiwr, nid yw'r DU yn rhan o'r trefniant ac nid yw'n darparu gwasanaethau sy'n rhesymol angenrheidiol i gefnogi gweithrediad cenhadaeth ddiplomyddol.

Mae'n ofynnol felly i'r **entrepreneur** gofrestru.

Enghraifft 7 (angen cofrestru) (cyfarwyddyd gan bŵer tramor penodedig):

Mae Gweinyddiaeth Diogelwch ac Amddiffyn Gwlad F wedi'i phennu o dan yr

haen uwch. Mae swyddog o'r Weinyddiaeth Diogelwch ac Amddiffyn yn cyfarfod â pherson busnes sydd i fod i fynychu cynhadledd yn y DU. Mae'r swyddog yn gofyn i'r person busnes ddefnyddio ei rwydwaith yn y DU i drefnu bod nifer o arbenigwyr, sy'n mynychu'r gynhadledd, yn cael eu gwahodd i gyflwyno mewn digwyddiad yn y dyfodol. Mae'r person busnes yn cydymffurfio â'r cais oherwydd, yn gyfnewid, cynigir statws preswyllo parhaol yng Ngwlad F.

- Bodlonir **Amod 1** gan fod y Weinyddiaeth Diogelwch ac Amddiffyn yn bŵer tramor penodedig.
- Bodlonir **Amod 2** gan fod y Weinyddiaeth Diogelwch ac Amddiffyn yn gwneud cais i'r person busnes, gan gynnig statws preswyllo parhaol iddynt yng Ngwlad F fel gwobr.
- Bodlonir **Amod 3** gan fod yr holl weithgareddau (gan gynnwys y cyswllt a wnaed gyda'r arbenigwyr a gwahoddiad i ddigwyddiad yn y dyfodol) yn "weithgareddau perthnasol".
- Bodlonir **Amod 4** gan nad yw'r person busnes yn bŵer tramor, yn aelod diplomyddol o'r teulu nac yn gyfreithiwr, nid yw'r DU yn rhan o'r trefniant ac nid yw'n darparu gwasanaethau sy'n rhesymol angenrheidiol i gefnogi gweithrediad cenhadaeth ddiplomyddol.

Mae'n ofynnol felly i'r **person busnes** gofrestru.

Enghraifft 8 (angen cofrestru) (cyfarwyddyd gan bŵer tramor penodedig):

Mae Llywodraeth Gwlad G wedi'i phennu ar yr haen uwch. Mae deddfau Gwlad G yn galluogi'r llywodraeth i fynnu bod ei gwladolion yn cyflawni gweithgareddau ar gyfer y wladwriaeth gyda deddfydau carchar posibl i'r rhai nad ydynt yn cydymffurfio. Mae swyddog y llywodraeth yn mynd at wladolyn o'r wlad sydd ar fin teithio i'r DU at ddibenion astudio ac yn gofyn iddo drefnu gwrthdystiad i gefnogi Llywodraeth Gwlad G. Mae'r gwladolyn yn cydymffurfio â'r cais ac yn trefnu'r gwrthdystiad.

- Bodlonir **Amod 1** gan fod Llywodraeth Gwlad G yn bŵer tramor penodedig
- Bodlonir **Amod 2** gan fod Llywodraeth Gwlad G yn gwneud cais i un o'u gwladolion, a bod y gwladolyn dan rwymedigaeth gyfreithiol i gydymffurfio.
- Bodlonir **Amod 3** gan fod yr holl weithgareddau (gan gynnwys trefnu gwrthdystiad) yn gyfystyr â "gweithgareddau perthnasol"
- Bodlonir **Amod 4** gan nad yw'r gwladolyn yn bŵer tramor, yn aelod diplomyddol o'r teulu nac yn gyfreithiwr, nid yw'r DU yn rhan o'r trefniant ac nid yw'n darparu gwasanaethau sy'n rhesymol angenrheidiol i gefnogi gweithrediad cenhadaeth ddiplomyddol.

Mae'n ofynnol felly i **wladolyn** Gwlad G gofrestru.

Enghraifft 9 (dim angen cofrestru) (dim cyfarwyddyd gan berson

penodedig): Mae Llywodraeth Gwlad H wedi'i phennu ar yr haen uwch. Mae academydd o brifysgol annibynnol yng Ngwlad H yn ymgysylltu ag academyddion mewn prifysgol yn y DU, sydd wedyn yn cytuno i ymgymryd â phrosiect ymchwil yn y DU.

- Nid yw **Amod 1** wedi'i fodloni gan nad yw'r brifysgol wedi'i phennu a'i bod yn annibynnol ar y llywodraeth benodedig.
- Nid yw **Amod 2** wedi'i fodloni gan nad oes unrhyw gyfarwyddyd gan y llywodraeth dramor benodedig.
- Nid yw **Amodau 3 a 4** yn berthnasol gan nad yw amodau 1 a 2 yn cael eu bodloni.

Gan nad yw amodau 1 a 2 wedi'u bodloni, nid yw'n ofynnol i'r unigolyn, y brifysgol nac academyddion y DU gofrestru. Nid yw pennu llywodraeth dramor yn golygu bod angen cofrestru holl weithgareddau gwladolion neu endidau'r wlad honno.

Enghraifft 10 (dim angen cofrestru) (dim cyfarwyddyd gan berson

penodedig): Mae Llywodraeth Gwlad K wedi'i phennu o dan yr haen uwch. Mae elusen yn y DU yn derbyn rhoddion cyson gan Lywodraeth Gwlad K. Er bod y rhoddion yn cefnogi gwaith ac achos yr elusen, nid yw'n cael ei chyfarwyddo i wario'r cyllid hwn mewn ffordd arbennig. Felly nid oes unrhyw ofyniad i'r elusen gofrestru gyda'r cynllun.

- Bodlonir **Amod 1** gan fod Llywodraeth Gwlad K yn bŵer tramor penodedig.
  - Nid yw Amod 2 wedi'i fodloni gan nad yw'r elusen wedi'i chyfarwyddo i wario'r arian a dderbyniwyd i gyflawni gweithgareddau penodol.
  - Nid yw amodau 3 a 4 yn berthnasol gan nad yw amod 2 wedi'i fodloni.
- Gan nad yw amod 2 wedi'i fodloni, nid yw'n ofynnol i'r elusen gofrestru.

Gwybodaeth sy'n ofynnol wrth gofrestru

68. Bydd y wybodaeth sy'n ofynnol wrth gofrestru yn dibynnu ar union amgylchiadau'r cofrestrai, y trefniant a'r gweithgareddau sy'n cael eu cynnal. Bydd y ffurflen gofrestru ar-lein yn eich cyfarwyddo i ddarparu'r wybodaeth berthnasol yn unol â'ch amgylchiadau eich hun.

69. Bydd y wybodaeth ganlynol yn ofynnol ym mhob achos:

- Enw'r grym tramor neu'r endid penodedig sy'n cyfarwyddo'r gweithgaredd;
- Disgrifiad o'r gweithgareddau i'w cyflawni, gan gynnwys eu natur, eu pwrpas ac unrhyw ganlyniadau a geisir;

- Disgrifiad o amllder y gweithgareddau;
- Manylion dyddiadau dechrau a gorffen y gweithgareddau;
- Manylion yr unigolion a fydd yn cyflawni'r gweithgareddau;
- Manylion yn ymwneud â'r cofrestrai (gan gynnwys cyfeiriad a manylion cyswllt).

Gofynion i ddiweddarau cofrestrriad pan fydd “newid sylweddol”

70. Pan fydd newid sylweddol i drefniant cofrestredig, rhaid i chi ddiweddarau'r wybodaeth a ddarperir ar adeg cofrestru drwy'r porth cofrestru o fewn 14 diwrnod, gan ddechrau gyda'r diwrnod y daw'r newid i rym. Er enghraifft, os daw'r newid i rym ar 1 Ionawr, rhaid i chi gofrestru'r newid hwn erbyn 14 Ionawr.

71.71. Mae'r canlynol yn enghreifftiau o amgylchiadau sy'n gyfystyr â newid sylweddol:

- Newid yn ffurf y trefniant, er enghraifft lle mae trefniant anffurfiol quid pro quo yn cael ei ffurfioli trwy gontract.
- Lle mae math newydd o weithgaredd yn cael ei wneud. Er enghraifft, lle roedd trefniant cofrestredig yn wreiddiol yn ymwneud â gweithgareddau cyfathrebu yn unig, ond wedi datblygu wedyn i gynnwys gweithgareddau marchnata.
- Newid yn yr unigolyn neu'r endid sy'n cyflawni'r gweithgareddau.
- Newid yn y dyddiad dechrau neu ddiwedd y gweithgareddau a ragwelir.
- Diwedd y gweithgaredd neu drefniant.

Canllawiau i gyflogeion ac isgontractwyr sy'n cyflawni gweithgareddau

72. Yr unigolyn neu'r endid sy'n gwneud y trefniant gyda'r grym tramor neu'r endid penodedig sy'n gyfrifol am gofrestru. Yn achos endid penodedig sy'n cofrestru ei weithgareddau ei hun, yr endid, yn hytrach na'i gyflogeion unigol, sy'n gyfrifol am gofrestru.

73. Fodd bynnag, pan na fo trefniant neu weithgaredd wedi'i gofrestru, mae'n drosedd cyflawni gweithgareddau perthnasol.

74. Os ydych yn gyflogai neu'n is-gontractwr sydd wedi cael y dasg o gyflawni gweithgaredd ar gyfer endid penodedig, neu yn unol â threfniant cofrestradwy, dylech wirio'n gyntaf gyda'ch cyflogwr neu gorff contractio a yw wedi cofrestru'r trefniant neu'r gweithgaredd. Eich cyfrifoldeb chi yw sicrhau bod y trefniant rydych yn gweithredu oddi tano wedi'i gofrestru.

Troseddau a chosbau

75. Gellir cosbi'r troseddau canlynol o dan yr haen uwch â hyd at 5 mlynedd o garchar a/neu ddirwy:

- Methiant i gofrestru trefniant cofrestradwy (adran 65(5) o'r ddeddfwriaeth);
- Cyflawni gweithgareddau perthnasol, neu drefnu i eraill gyflawni'r gweithgareddau hyn, yn unol â threfniant cofrestradwy, lle nad yw'r gofynion cofrestru wedi'u bodloni (adran 67);

- Cyflawni gweithgareddau perthnasol ar gyfer endid penodedig heb gofrestru ymlaen llaw (adran 68(9));
- Methiant i ddiweddarau cofrestriad o fewn 14 diwrnod pan fydd newid sylweddol yn y trefniant neu'r gweithgareddau a gofrestrwyd (adran 74(8));
- Methiant i gydymffurfio â hysbysiad gwybodaeth (adran 75(8));
- Darparu gwybodaeth ffug, anghywir neu gamarweiniol (adran 77);
- Cyflawni gweithgareddau perthnasol, neu drefnu i eraill gyflawni'r gweithgareddau hyn, yn unol â threfniant cofrestradwy, lle darparwyd gwybodaeth ffug, anghywir neu gamarweiniol (adran 78(1));
- Cyflawni gweithgareddau perthnasol ar gyfer endid penodedig lle mae gwybodaeth ffug, anghywir neu gamarweiniol wedi'i darparu (adran 78(1)).

76. Er mwyn i drosedd gael ei chyflawni, mae'n ofynnol bod gan yr unigolyn wybodaeth berthnasol sy'n ymwneud â'r trefniant neu bartïon iddo. Lle nad yw unigolyn neu endid yn gwybod am y wybodaeth hon, gallant osgoi cyflawni trosedd.

Gorgyffwrdd â'r haen dylanwad gwleidyddol

77. Lle byddai trefniant yn dod o fewn cwrpas yr haen dylanwad gwleidyddol a'r haen uwch, dim ond cofrestru o dan yr haen uwch sydd ei angen.

Rhyngweithio rhwng y Cynllun a'r Ddeddf Diogelwch a Buddsoddiadau Cenedlaethol (NSIA) a'r Cynllun Cymeradwyo Technoleg Academaidd (ATAS)

78. Mae gofynion FIRS, yr NSIA ac ATAS ar wahân ac yn wahanol. Nid yw cofrestru, neu gymeradwyaeth, o dan un o'r cynlluniau hyn yn cyfateb i gydymffurfio â phob un ohonynt.

79. Mae haen uwch FIRS yn galw am gofrestru (ond nid cymeradwyo) trefniadau gyda phwerau tramor neu endidau penodedig i gyflawni gweithgareddau yn y DU, yn ogystal â chofrestru gweithgareddau perthnasol a gyflawnir gan endidau penodedig.

80. Mae'r Ddeddf Diogelwch a Buddsoddi Cenedlaethol yn rhoi pwerau i'r Llywodraeth graffu ac ymyrryd mewn caffaeliadau yn economi'r DU, megis trosfeddiannau busnes, er mwyn diogelu diogelwch gwladol. Fel rhan o hyn, rhaid i gaffaelwyr hysbysu a chael cymeradwyaeth gan y Llywodraeth ar gyfer rhai mathau o gytundebau sy'n ymwneud ag endidau sy'n gweithredu mewn sectorau arbennig o sensitif o'r economi.

81. Mae'r Cynllun Cymeradwyo Technoleg Academaidd yn ei gwneud yn ofynnol i fyfyrwyr o wledydd penodol sy'n dilyn cyrsiau ôl-raddedig neu ymchwil mewn pynciau neu feysydd lle gellid defnyddio gwybodaeth mewn rhaglenni i ddatblygu Technoleg Filwrol Gonfensiynol Uwch (ACMT), arfau dinistr torfol (WMDs) neu eu modd defnyddio" i wneud cais yn gyntaf am dystysgrif gymeradwyo cyn y gallant astudio neu ddechrau ymchwil yn y DU.

82. Mewn amgylchiadau lle mae angen cofrestru neu gymeradwyo o dan gynlluniau lluosog, bydd angen prosesu'r rhain ar wahân.

Hysbysiadau Gwybodaeth

83. Mae hysbysiad gwybodaeth yn hysbysiad sy'n ei gwneud yn ofynnol i unigolyn neu endid ddarparu rhagor o wybodaeth i uned rheoli cynllun FIRS. Darperir y pŵer i roi hysbysiad gan adran 75(1) o Ddeddf Diogelwch Gwladol 2023. Gellir ei gyhoeddi i'r rhai sydd wedi cofrestru o dan FIRS, neu y credir eu bod yn barti i drefniant neu'n cyflawni gweithgareddau sy'n gofrestradwy o dan FIRS.

84. Nid yw cyhoeddi hysbysiad gwybodaeth o reidrwydd yn awgrymu bod unigolyn neu sefydliad yn cael ei amau o drosedd. Mae'r rhai sy'n cydymffurfio â'r hysbysiadau hyn yn cefnogi gwydnwch y DU a'i sefydliadau yn wyneb bygythiadau gan wladwriaeth.

85. Bydd yr wybodaeth sy'n ofynnol gan hysbysiad gwybodaeth, yn ogystal â'r dyddiad y bydd ei hangen, yn cael ei phennu gan yr hysbysiad ei hun.

I bwy y gellir cyhoeddi hysbysiad gwybodaeth?

86. Fel y nodir yn adran 75(1) o'r ddeddfwriaeth, caiff y Llywodraeth gyhoeddi hysbysiad gwybodaeth i unrhyw un o'r canlynol:

- Y rhai sydd wedi cofrestru o dan y naill haen neu'r llall o FIRS;
- Y rhai y credir eu bod yn rhan o drefniant y mae'n ofynnol ei gofrestru o dan y naill haen neu'r llall o FIRS;
- Y rhai y credir eu bod yn cyflawni (neu'n trefnu i eraill gyflawni) gweithgareddau y mae'n ofynnol eu cofrestru, neu sy'n unol â threfniant y mae'n ofynnol ei gofrestru, o dan y naill haen neu'r llall o FIRS.

87. I'r rhai sydd wedi cofrestru, gellir rhoi hysbysiad gwybodaeth i'r rhai nad ydynt wedi rhoi digon o fanylion yn eu cofrestriad (er enghraifft, lle nad yw'n glir pa fath o weithgaredd y maent yn ymwneud ag ef neu beth y maent yn ceisio ei gyflawni). Po fwyaf o fanylion a roddwch wrth gofrestru, y lleiaf tebygol yw hi y byddwch yn cael hysbysiad gwybodaeth.

88. Ni ellir cyhoeddi hysbysiadau gwybodaeth i'r rhai sydd ag esemptiad, megis cenadaethau diplomyddol tramor.

89. Os credwch eich bod wedi derbyn hysbysiad gwybodaeth mewn camgymeriad, cysylltwch ag uned rheoli'r cynllun. Lle canfyddir bod hyn yn wir, gellir dileu'r hysbysiad.

Gwybodaeth sy'n ofynnol trwy hysbysiad gwybodaeth

90. Efallai y bydd hysbysiad gwybodaeth yn gofyn am ragor o fanylion am y trefniant neu'r gweithgareddau sy'n cael eu cyflawni o dan FIRS. Gallai hyn gynnwys:

- Tystiolaeth o'r trefniant (gan gynnwys gohebiaeth neu gcontract ffurfiol);
- Gwybodaeth am bartïon y trefniant;
- Gwybodaeth bellach yn ymwneud â gweithgaredd i'w gyflawni (gan gynnwys datganiadau ariannol, gohebiaeth, gwahoddiadau i gyfarfodydd/digwyddiadau neu agendâu);
- Lle bo'n briodol, tystiolaeth o statws esemptio.

91. Lle darperir gwybodaeth drwy hysbysiad gwybodaeth, ymdrinnir â'r wybodaeth hon yn unol â Deddf Diogelu Data 2018 ac ni chaiff ei chynnwys ar y gofrestr gyhoeddus.

Sut i gyflwyno ymateb i hysbysiad gwybodaeth

[I'w ychwanegu cyn i ofynion y cynllun ddod i rym]

Dyddiadau cau ar gyfer ymatebion i hysbysiad gwybodaeth

92. Bydd y dyddiad erbyn pryd y mae angen ymateb i hysbysiad gwybodaeth yn cael ei nodi ar yr hysbysiad ei hun. Ni fydd y dyddiad hwn yn gynharach na 5 diwrnod gwaith ar ôl cyhoeddi'r hysbysiad.

Y drosedd o fethu â chydymffurfio â hysbysiad gwybodaeth

93. Mae methu â chydymffurfio â hysbysiad gwybodaeth, heb esgus rhesymol, yn drosedd. Gellir ei gosbi gan:

- Hyd at 5 mlynedd o garchar a dirwy o dan yr haen uwch;
- Hyd at 2 flynedd o garchar a dirwy o dan yr haen dylanwad gwleidyddol.

Esemptiadau

94. Fel y nodir yn Atodlen 15 i Ddeddf Diogelwch Gwladol 2023, gall Esemptiadau rhag cofrestru fod yn berthnasol o dan yr amgylchiadau a ganlyn.

Esemptiad 1: Y rhai sy'n barti i drefniant y DU (Atodlen 15 paragraff 1)

Yn berthnasol o dan dwy haen FIRS

95. Nid oes angen i drefniadau gael eu cofrestru pan yw'r Deyrnas Unedig yn barti i'r trefniant hwnnw. Mae hyn yn cynnwys trefniadau lle mae Llywodraeth y DU, adran o Lywodraeth y DU, swyddog llywodraeth y DU, neu unrhyw berson sy'n gweithredu ar ran y Goron yn barti.

96. Mae'r esemptiad hwn yn cynnwys y sefyllfaoedd canlynol:

- Lle mae endid neu unigolyn y byddai'n ofynnol iddo gofrestru fel arall wedi llofnodi contract gydag adran o lywodraeth y DU, a bod y gweithgareddau sy'n cael eu cyflawni yn gysylltiedig â'r contract hwnnw;
- Lle mae Llywodraeth y DU wedi gwahodd neu awdurdodi unigolyn neu sefydliad, y byddai fel arall yn ofynnol iddo gofrestru, i gymryd rhan mewn gweithgareddau penodol;
- Lle mae endid neu unigolyn yn cyflawni gweithgareddau fel rhan o gytundeb amlochrog y mae'r DU yn barti iddo.

97. Nid oes angen cofrestru o dan FIRS ar gyfer ymatebion ffurfiol i ymgynghoriadau neu wahoddiadau i dendro gan lywodraeth y DU.

Enghreifftiau o amgylchiadau lle mae'r Esemptiad hwn yn berthnasol

Enghraifft 1 (haen dylanwad gwleidyddol): Gwahoddir Pennaeth y Wladwriaeth o Wlad L i ymweld â'r DU gan y wladwriaeth, ynghyd â dirprwyaeth fusnes. Mae'r Weinyddiaeth Fasnach o Wlad L yn gwahodd cwmni modurol i fod yn rhan o'r ddirprwyaeth fusnes, gyda disgwyliad y bydd yn defnyddio'r cyfle i siarad ag uwch weision sifil y DU a chynghorwyr arbennig am yr angen am newidiadau polisi i ganiatáu ar gyfer cyflwyno cerbydau hunan-yrru ar draffyrdd y DU. Mae Llywodraeth y DU yn cymeradwyo'r gwahoddiad i gynrychiolwyr y cwmni modurol fod yn rhan o'r ddirprwyaeth fusnes. Er bod y cwmni modurol yn cael ei gyfarwyddo i gyflawni gweithgaredd dylanwad gwleidyddol gan bŵer tramor, mae'r DU yn rhan o'r trefniant hwn, ac felly nid oes angen i'r cwmni modurol gofrestru.

Enghraifft 2 (haen uwch): Mae menter sy'n eiddo i'r wladwriaeth dramor wedi'i nodi ar yr haen uwch, gyda chyfranogiad yn natblygiad seilwaith y DU yn "weithgaredd perthnasol". Mae adran o lywodraeth y DU yn cynnal diwydrwydd dyladwy i'r fenter sy'n eiddo i'r wladwriaeth ac yn llofnodi contract ag ef ar gyfer ymwneud cyfyngedig â phrosiect buddsoddi yn y DU. Gan fod adran o lywodraeth y DU yn rhan o'r trefniant hwn, ni fyddai'n rhaid i'r fenter sy'n eiddo i'r wladwriaeth gofrestru ei rhan yn y prosiect hwn.

Esemptiad 2: Pwerau tramor (Atodlen 15 paragraff 2)

Yn berthnasol o dan dwy haen FIRS

98. Nid oes angen i bwerau tramor (yn ogystal â'u cyflogeion a deiliaid swyddi) gofrestru eu gweithgareddau eu hunain, ar yr amod eu bod yn agored ac yn onest ynghylch pwy y maent yn ei gynrychioli. Nid yw'r esemptiad hwn yn berthnasol pan yw person sy'n gweithredu dros y grym tramor yn camgyfleu pwy ydyw, neu ym mha rinwedd y mae'n gweithredu.
99. Diffinnir grym tramor fel unrhyw un o'r canlynol (gweler adran 32 o'r Ddeddf Diogelwch Gwladol 2023):
- sofran neu bennaeth arall Gwladwriaeth dramor yn rhinwedd ei swyddogaeth gyhoeddus,
  - llywodraeth dramor, neu ran o lywodraeth dramor,
  - asiantaeth neu awdurdod llywodraeth dramor, neu ran o lywodraeth dramor,
  - awdurdod sy'n gyfrifol am weinyddu materion ardal o fewn gwlad neu diriogaeth dramor, neu bersonau sy'n arfer swyddogaethau awdurdod o'r fath, neu
  - plaid wleidyddol sy'n blaid wleidyddol lywodraethol llywodraeth dramor.
100. Mae gweithgareddau llysgenadaethau a chonsyliaethau yn y DU, yn ogystal â gweithgareddau swyddogol eu diplomyddion ac aelodau staff, wedi'u cynnwys yn yr esemptiad hwn.

Enghreifftiau o amgylchiadau lle mae'r Esemptiad hwn yn berthnasol

Enghraifft 1 (haen dylanwad gwleidyddol): Mae swyddog o asiantaeth o Lywodraeth Gwlad M yn cyfathrebu ag uwch swyddogion y DU, gan geisio dylanwadu ar benderfyniad fisa i unigolyn proffil uchel o Wlad M ymweld â'r DU. Er bod hyn yn gyfystyr â gweithgaredd dylanwad gwleidyddol, nid oes angen cofrestru gan fod y gweithgaredd yn cael ei gyflawni gan y grym tramor ei hun.

Enghraifft 2 (haen uwch): Mae Gweinyddiaeth Diogelwch Gwlad N wedi'i phennu o dan yr haen uwch. Mae cyflogai o'r weinyddiaeth honno yn ymweld â'r DU yn swyddogol i ymgysylltu ag ymchwilyr y DU. Er bod y Weinyddiaeth Diogelwch wedi'i phennu, nid oes angen cofrestru ar gyfer gweithgareddau y mae'n eu cyflawni ei hun fel grym tramor.

Esemptiad 3: Gweithgareddau sy'n rhesymol angenrheidiol ar gyfer gweithredu cenhadaeth ddiplomyddol (paragraff Atodlen 153(1))

Yn berthnasol o dan yr haen uwch yn unig

101. Pan fydd unigolyn neu endid yn darparu gwasanaeth sy'n hanfodol i weithrediad cenhadaeth ddiplomyddol, hyd yn oed pan yw'r genhadaeth ddiplomyddol hon yn rhan o bŵer tramor penodedig, bydd hwn wedi'i eithrio rhag cofrestru. Mae hyn yn cynnwys gweithgareddau megis gwasanaethau arlwygo neu gynnal a chadw ar gyfer y genhadaeth ddiplomyddol.
102. Mae'r esemptiad hwn yn berthnasol i'r haen uwch yn unig. Fodd bynnag, yn ymarferol, ni fyddai'n ofynnol i unigolion sy'n darparu gwasanaethau hanfodol i genhadaeth ddiplomyddol gofrestru o dan y naill haen na'r llall o FIRS oherwydd ni ddylai darparu gwasanaethau o'r fath gynnwys cyflawni gweithgareddau gwleidyddol fel arfer.

Enghraifft o amgylchiad lle mae'r esemptiad hwn yn berthnasol

Enghraifft: Mae Gweinyddiaeth Dramor Gwlad O wedi'i phennu o dan yr haen uwch. Mae llysgenhadaeth o'r DU, sy'n rhan o Weinyddiaeth Dramor Gwlad O, yn llofnodi contract gyda chwmni adeiladu yn y DU ar gyfer gwaith cynnal a chadw hanfodol i'r llysgenhadaeth. Nid yw'n ofynnol i'r cwmni adeiladu gofrestru, gan fod y trefniant yn ymwneud â darparu gwasanaethau sy'n rhesymol angenrheidiol ar gyfer gweithredu cenhadaeth ddiplomyddol

Esemptiad 4: Gwagedd, partneriaid ac aelodau o deulu diplomyddion a staff cenhadaethau diplomyddol (Atodlen 15 paragraff 3(2)-(5))

Yn berthnasol o dan dwy haen FIRS

103. Mae'r esemptiad hwn yn cydnabod y rôl y mae priod, partneriaid ac aelodau o deulu aelodau staff diplomyddol yn ei chwarae wrth gyflawni diplomyddiaeth. Mae'n berthnasol i unigolyn lle mae holl amodau A, B ac C wedi'u bodloni.

Amodau ar gyfer cymhwyso'r Esemptiad

Amod A: Mae'r unigolyn yn aelod o deulu (gan gynnwys partner di-briod) "prif berson".

Amod B: Mae'r prif berson hwnnw'n aelod o staff cenhadaeth ddiplomyddol, swydd gonsylaidd neu genhadaeth barhaol i sefydliad rhyngwladol a leolir yn y DU gwlad sy'n aelod o'r sefydliad.

Amod C: Mae'r unigolyn yn gwneud trefniant i gefnogi gweithgareddau neu ddyletswyddau swyddogol y prif berson.

104. Ni fyddai'r esemptiad hwn yn berthnasol pan yw'r aelod o'r teulu yn gwneud trefniant wrth weithredu yn rhinwedd ei swydd bersonol, neu fel rhan o unrhyw waith arall y mae'n ei wneud nad yw'n gysylltiedig â gwaith y prif berson.

Enghraifftiau o amgylchiadau lle mae'r esemptiad hwn yn berthnasol

Enghraifft 1 (haen dylanwad gwleidyddol): Mae llysgennad llywodraeth dramor yn y DU yn cynnal derbyniad a fynychir gan ei bartner, yn ogystal â nifer o uwch swyddogion y DU a chynghorwyr arbennig. Yn ystod y digwyddiad, mae partner y llysgennad (ar ran y llysgennad) yn siarad â'r uwch swyddogion a'r cynghorwyr arbennig, gan geisio sicrhau cyllid gan Lywodraeth y DU ar gyfer prosiect ymchwil ar y cyd i dechnoleg 6G. Er bod partner y llysgennad yn cyflawni gweithgaredd dylanwad gwleidyddol ar ran grym tramor, nid oes angen iddynt gofrestru gan fod esemptiad yn berthnasol.

Enghraifft 2 (haen uwch): Mae swydd gonsylaidd yn y DU yn rhan o lywodraeth dramor sydd wedi'i nodi o dan yr haen uwch. Mae priod aelod o staff y swydd gonsylaidd (sy'n gweithredu ar ran eu priod) yn cysylltu ag academyddion y DU, gan geisio sicrhau prosiectau cydweithredol ag academyddion o'u gwlad eu hunain. Er bod y priod yn gweithredu ar gyfarwyddyd grym tramor penodedig, nid yw'n ofynnol iddynt gofrestru gan fod esemptiad yn berthnasol.

Esemptiad 5: Cyhoeddwr newyddion cydnabyddedig (Atodlen 15 paragraffau 4-5)

Yn berthnasol mewn perthynas â'r haen dylanwad gwleidyddol yn unig

105. Mae cyhoeddwr newyddion cydnabyddedig wedi'u hesemptio rhag cofrestru unrhyw drefniadau a wnânt â phwerau tramor i gyflawni gweithgareddau dylanwad gwleidyddol. Mae'r esemptiad hwn hefyd yn berthnasol i gylogeion cyhoeddwr newyddion cofrestredig, wrth weithredu yn rhinwedd eu swydd fel cyflogai.
106. Pan fydd unigolyn yn gwneud trefniant gyda chyhoeddwr newyddion cydnabyddedig, mae hefyd yn cael budd o'r Esemptiad hwn, ar yr amod mai un o ddibenion y trefniant yw cyhoeddi deunydd newyddion.
107. "Mae deunydd sy'n gysylltiedig â newyddion" yn golygu deunydd sy'n cynnwys:
- a) newyddion neu wybodaeth am faterion cyfoes,
  - b) barn am faterion yn ymwneud â newyddion neu faterion cyfoes, neu
  - c) clecs am enwogion, ffigurau cyhoeddus eraill neu bobl eraill yn y newyddion.
108. Mae "cyhoeddwr newyddion cydnabyddedig" yn cynnwys y Gorfforaeth Ddarlledu Brydeinig, Sianel Pedwar Cymru, a deiliad trwydded o dan Ddeddf Darlledu 1990 neu 1996 sy'n cyhoeddi deunydd newyddion mewn cysylltiad

â'r gweithgareddau darlledu a awdurdodir o dan y drwydded. Mae hefyd yn cynnwys unrhyw endid sy'n bodloni'r holl amodau isod.

Amodau ar gyfer statws fel "cyhoeddwr newyddion cydnabyddedig"

Amod A: Prif ddiben yr endid yw cyhoeddi deunydd sy'n ymwneud â newyddion, ac mae deunydd o'r fath— (i) yn cael ei greu gan bersonau gwahanol, a (ii) yn destun rheolaeth olygyddol.

Amod B: Mae'r endid yn cyhoeddi deunydd o'r fath wrth gynnal busnes (boed yn cael ei gynnal gyda'r bwriad o wneud elw ai peidio).

Amod C: Mae'r endid yn destun cod safonau.

Amod D: Mae gan yr endid bolisiâu a gweithdrefnau ar gyfer ymdrin â chwynion a'u datrys.

Amod E: Mae gan yr endid swyddfa gofrestrdedig neu gyfeiriad busnes arall y mae'n ei gyhoeddi.

Amod F: Mae gan yr endid gyfrifoldeb cyfreithiol am ddeunydd a gyhoeddir ganddo yn y Deyrnas Unedig.

Amod G: Mae'r endid yn cyhoeddi ei enw, ei gyfeiriad, ei rif cofrestrdedig (os oes un) ac enw a chyfeiriad unrhyw berson sy'n rheoli'r endid (gan gynnwys, pan yw person o'r fath yn endid, cyfeiriad swyddfa gofrestrdedig neu brif swyddfa'r person hwnnw a rhif cofrestrdedig y person hwnnw (os oes un)).

Amod H: Nid yw'r endid yn "endid gwaharddedig" nac yn "endid wedi'i sancsiynu" (gweler isod).

Mae "endid gwaharddedig" yn endid sy'n sefydliad gwaharddedig o dan Ddeddf Terfysgaeth 2000, neu'n endid sydd â'r diben o gefnogi sefydliad gwaharddedig o dan y Ddeddf honno.

Mae "endid wedi'i sancsiynu" yn endid a ddynodir o dan adrannau 1 neu 13 o Ddeddf Sancsiynau a Gwrth-wyngalchu Arian 2018.

Enghraifft o amgylchiad lle mae'r Esemptiad hwn yn berthnasol

Enghraifft: Mae cyhoeddwr newyddion cydnabyddedig yn ymrwmo i drefniant gyda Llywodraeth Gwlad P, sy'n ei gyfarwyddo i gyhoeddi erthygl farn yn cynnwys beirniadaeth o wariant llywodraeth y DU ar gymorth tramor. Bwriad y llywodraeth dramor yw y gallai Llywodraeth y DU, drwy wneud hynny, gyfeirio ei chyllid i wlad benodol ar gyfer gwaith ailadeiladu economaidd yn dilyn rhyfel cartref. Er bod y cyhoeddwr newyddion cydnabyddedig yn cyflawni gweithgaredd dylanwad gwleidyddol ar gyfarwyddyd grym tramor, nid oes angen iddo gofrestru gan fod ganddo esemptiad.

Esemptiad 6: Gweithgareddau cyfreithiol (Atodlen 15 paragraff 6)

Yn berthnasol i ddwy haen FIRS

109. Pan yw trefniant gyda phŵer tramor neu endid penodedig yn ymwneud â chyflawni gweithgaredd cyfreithiol gan gyfreithiwr, bydd y trefniant hwn wedi'i esemptio rhag gofynion cofrestru.
110. Lle mae cyfreithiwr yn cyflawni gweithgaredd nad yw'n gyfreithiol, er enghraifft yn ei rinwedd bersonol, ni fydd hyn yn elwa o'r esemptiad hwn. Yn yr un modd, pan yw trefniant yn ymwneud â chyflawni gweithgarwch cyfreithiol gan unigolyn nad yw'n bodloni'r diffiniad o "gyfreithiwr", ni fydd yr esemptiad yn berthnasol.
111. Mae "Cyfreithiwr" yn golygu (gweler paragraff 6(3))—
- a) person sydd at ddibenion Deddf Gwasanaethau Cyfreithiol 2007 yn berson awdurdodedig mewn perthynas â gweithgaredd sy'n gyfystyr â gweithgaredd cyfreithiol a gedwir yn ôl (o fewn ystyr y Ddeddf honno),
  - b) cyfreithiwr neu fargyfreithiwr yng Ngogledd Iwerddon,
  - c) cyfreithiwr neu adfocad yn yr Alban, neu
  - d) person sy'n aelod, a bod ganddo hawl i ymarfer felly, o broffesiwn cyfreithiol a reoleiddir mewn awdurdodaeth y tu allan i'r Deyrnas Unedig.
112. "Mae gweithgaredd cyfreithiol" yn golygu (gweler paragraff 6(4))—
- a) yng Nghymru a Lloegr, gweithgaredd cyfreithiol o fewn ystyr adran 12 o Ddeddf Gwasanaethau Cyfreithiol 2007,
  - b) yng Ngogledd Iwerddon, gweithgaredd cyfreithiol o fewn ystyr yr adran honno, ond gan ddarllen y cyfeiriad at weithgaredd sy'n weithgaredd cyfreithiol a gedwir yn ôl fel cyfeiriad at weithgaredd sy'n cyfateb i weithgaredd cyfreithiol a gedwir yn ôl,
  - c) yn yr Alban, darparu gwasanaethau cyfreithiol o fewn ystyr adran 3 o Ddeddf Gwasanaethau Cyfreithiol (Yr Alban) 2010, neu
  - d) gweithredu fel cymrodeddwr neu gyfryngwr.

[Engbreiffiau o amgylchiadau lle mae'r esemptiad hwn yn berthnasol \(ac nid yw'n berthnasol\)](#)

Enghraifft 1 (haen dylanwad gwleidyddol): Mae'r Swyddfa Gartref wedi dirymu fisa'r DU i unigolyn proffil uchel o Wlad Q yn ddiweddar. Mae Llywodraeth Gwlad Q yn cyfarwyddo cyfreithiwr i apelio yn erbyn y penderfyniad. Mae'r cyfreithiwr wedyn yn ysgrifennu at uwch swyddogion a gweinidogion y Swyddfa Gartref i geisio perswadio pam y gwnaed y penderfyniad yn anghywir, ac i wrthdroi'r penderfyniad. Er bod y cyfreithiwr yn cyflawni gweithgaredd dylanwad gwleidyddol ar gyfarwyddyd grym tramor, nid yw'n ofynnol iddo gofrestru gan fod ganddo esemptiad.

Enghraifft 2 (haen uwch): Mae menter sy'n eiddo i'r wladwriaeth, gyda swyddfa ranbarthol yn y DU, wedi'i phennu ar yr haen uwch. Mae'r fenter sy'n eiddo i'r

wladwriaeth yn contractio cyfreithiwr i'w chynrychioli mewn achos llys sy'n parhau. Er bod y cyfreithiwr yn gweithredu ar gyfarwyddyd endid penodedig, nid yw'n ofynnol iddo gofrestru gan fod ganddo esemptiad.

Enghraifft 3 (nid yw esemptiad yn berthnasol): Mae Gweinyddiaeth Diogelwch Gwlad R yn cyfarfod â chyfreithiwr sy'n byw yn y DU. Maent yn gofyn iddo ddefnyddio ei uwch gysylltiadau o fewn y Swyddfa Gartref i geisio eu perswadio i ddechrau trafodaethau ar Gytundeb Cymorth Cyfreithiol Cydfuddiannol rhwng y DU a Gwlad R. Mae'r cyfreithiwr yn cyfarfod ag uwch weision sifil o'r Swyddfa Gartref i nodi'r angen am cytundeb o'r fath a'r camau cadarnhaol y mae Gwlad R wedi'u cymryd yn ddiweddar i sicrhau cydymffurfedd â chytundebau o'r fath. Er mai cyfreithiwr yw'r unigolyn sy'n gwneud y trefniant gyda'r grym tramor, nid yw'r gweithgareddau a gyflawnir yn weithgareddau cyfreithiol ac felly nid yw'r esemptiad yn berthnasol

Y Gofrestr Gyhoeddus

113. Mae rhywfaint o'r wybodaeth a gofrestrir o dan FIRS wedi'i chynnwys ar gofrestr gyhoeddus. Nod y gofrestr hon yw hysbysu'r cyhoedd yn well am raddfa a graddau dylanwad tramor ym materion gwleidyddol y DU.
114. Dylid ystyried bod y rhai sy'n ymddangos ar y gofrestr gyhoeddus yn cefnogi nodau tryloywder y cynllun. Nid yw ymddangos ar y gofrestr yn golygu bod unigolyn neu endid yn gwneud unrhyw beth anghyfreithlon.

Gwybodaeth sy'n cael ei chyhoeddi

115. Mae'r wybodaeth ganlynol a gofrestrir o dan yr haen dylanwad gwleidyddol yn cael ei chynnwys ar y gofrestr gyhoeddus:
- Manylion yr unigolyn* neu'r endid a wnaeth y trefniant gyda'r grym tramor;
  - Enw'r grym tramor sy'n cyfarwyddo'r gweithgaredd dylanwad gwleidyddol;
  - Disgrifiad o ffurf a natur y trefniant;
  - Dyddiad y cyfarwyddyd gan y grym tramor;
  - Y math o weithgaredd i'w wneud yn unol â'r trefniant (cyfathrebu, cyfathrebu cyhoeddus neu weithgareddau talu);
  - Manylion yr unigolion* a fydd yn cyflawni'r gweithgareddau, eu rolau a'u perthynas â'r sawl a wnaeth y trefniant.
116. Mewn perthynas â gweithgareddau cyfathrebu, mae'r wybodaeth ganlynol hefyd yn cael ei chynnwys ar y gofrestr gyhoeddus:
- Manylion yr unigolyn (unigolion)* y cyfathrebu ag ef/â hi/â nhw;
  - Natur y cyfathrebu;
  - Pwrpas y cyfathrebu;
  - Y canlyniad a geisir o ganlyniad i'r cyfathrebu.
117. Mewn perthynas â gweithgareddau cyfathrebu cyhoeddus, mae'r wybodaeth ganlynol hefyd yn cael ei chynnwys ar y gofrestr gyhoeddus:
- Manylion ynghylch a yw'r cyfathrebu'n ymwneud â chyhoeddi neu gynhyrchu;
  - Natur y cyfathrebu;
  - Cynulleidfa fwriadedig y cyfathrebu;
  - Pwrpas y cyfathrebu;
  - Y canlyniad a geisir o ganlyniad i'r cyfathrebu.
118. Mewn perthynas â gweithgareddau talu/darparu, mae'r wybodaeth ganlynol hefyd yn cael ei chynnwys ar y gofrestr gyhoeddus:
- Natur y nwyddau neu'r gwasanaethau sydd i'w dosbarthu;
  - Gwerth yr arian, nwyddau neu wasanaethau i'w dosbarthu;
  - Manylion yr unigolion* y mae'r arian, nwyddau neu wasanaethau i'w dosbarthu iddynt.

* Nid yw manylion personol ac eithrio enw unigolyn, megis dyddiad geni, cyfeiriad a rhif pasbort, yn cael eu cynnwys ar y gofrestr gyhoeddus.

Esemptiadau rhag cyhoeddi

119. Mae amgylchiadau cyfyngedig lle gall cofrestrai hawlio Esemptiad i gyhoeddiad. Gellir gwneud hyn fel rhan o'r broses gofrestru a chaiff ei ystyried gan uned rheoli'r cynllun.
120. Gellir hawlio Esemptiadau i gyhoeddi o dan yr amgylchiadau canlynol:
- Lle mae risg y byddai cyhoeddi yn niweidio diogelwch cenedlaethol y DU.
  - Lle mae risg sylweddol y byddai cyhoeddi yn peryglu diogelwch unrhyw unigolyn.
  - Lle byddai cyhoeddi'n golygu datgelu gwybodaeth fasnachol sensitif.
121. Bydd angen i chi ddarparu tystiolaeth ategol i gefnogi cais am Esemptiad. Bydd uned rheoli'r cynllun yn eich hysbysu os yw'r cais am Esemptiad wedi'i dderbyn.
122. Lle mai dim ond gwybodaeth benodol a ddarperir ar adeg cofrestru sy'n sbarduno amod ar gyfer Esemptiad, gellir golygu'r wybodaeth honno o'r gofrestr gyhoeddus tra bydd y wybodaeth sy'n weddill yn cael ei chyhoeddi.

Amseriad cyhoeddi

[l'w ychwanegu cyn i ofynion y cynllun ddod i rym]

Chwilio'r gofrestr gyhoeddus

[l'w ychwanegu cyn i ofynion y cynllun ddod i rym]